

Prezidentin yeni Sərəncamı 4500-ə yaxın şəxsə şamil olunacaq

4

“Azərbaycan dünya birliyi üçün etibarlı tərəfdaşdır”

Prezident İlham Əliyev bir sıra ölkələrin ölkəmizdə yeni təyin olunmuş səfirlərini və Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsini qəbul edib

2

№ 068 (6509) 20 aprel
2022-ci il. Qiyməti 60 qəpik

Şuşada Qurultay: ermənilər isterik həddə və aqoniyada

“Ermənistan öz məğlubiyyətini rəsmiləşdirən sənədə imza atmamağa çalışır”

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ V QURULTAYI

ŞUŞA - 2022
#ZəfərQurultayı

Dünya azərbaycanlılarının V qurultayının ilk dəfə işğaldan azad edilmiş və Qarabağımızın mirvarisi hesab edilən Şuşa şəhərində keçirilməsi erməniləri isterik həddə çatdırıb və onlar necə deyərler, içlərini gəmirə-gəmirə qalmaqla yanaşı, sözün əsl mənasında, özlərinə yer tapa bilmirlər. Məsələ həm də ondadır ki, Şuşaya Azərbaycan...

15

Türkiyədə karantin rejimi ləğv edilir

Türkiyə Koronavirus Elmi Qərarqahı tibbi maskalardan istifadə tələbi və karantin rejiminin ləğv edilməsi məsələlərini...

16

Dövlət və cəmiyyət arasında körpü

Dövlət və qeyri dövlət qurumlarında, o cümlədən özəl strukturlarda şəffaflığın təmin edilməsi üçün ictimai nəzarət institutlarının fəaliyyətinə ehtiyac...

Kadr islahatı necə həyata keçirilməlidir?

İş yeri qaydaları iş yerinin üslubuna, görülən işə, iş yeri siyasətinə və bir çox amillərə görə dəyişə...

11

Bəhruz Quliyev: “MQ-nin əhəmiyyətsizliyini ilk dəfə və qəti olaraq İlham Əliyev gündəmə gətirdi”

7

“Minsk qrupu (MQ) nəinki vasitəçilik, eləcə də ömrünü başa vurmuş institut kimi tarixin arxivinə göndərilir və bu məsələdə...

“Azərbaycan dünya birliyi üçün etibarlı tərəfdaşdır”

Prezident İlham Əliyev bir sıra ölkələrin ölkəmizdə yeni təyin olunmuş səfirlərini və Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsini qəbul edib

Prezident İlham Əliyev dünən Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klaarin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. Avropa İttifaqının nümayəndə heyətini salamlayan Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Ermənistan tərəfi ilə aydınlaşdırılmasına ehtiyac olan məsələlərdən biri də Azərbaycanla və Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə kommunikasiyalar məsələsidir: “Mən həm dəmir yolunu, həm də avtomobil yolunu nəzərdə tuturam. Çünki dəmir yolu ilə bağlı mən Prezident Mişelə məlumat verdim ki, biz dəmir yolunun Azərbaycan ərazisində 100 kilometrədən artıq 60 kilometrlik hissəni tikmişik və tikintini gələn il tamamlayacağıq. Lakin əfsuslar olsun ki, Ermənistanda onlar heç bu işin texniki-iqtisadi əsaslandırılmasına başlamayıblar, bu da prosesin ləngiyə bilməsini göstərir.

Avtomobil yoluna gəldikdə, Azərbaycan tərəfindən fəal tikinti işləri gedir və yolun böyük hissəsi artıq inşa olunub. Biz, həmçinin ümid edirik, yəqin ki, növbəti ilin sonuna kimi avtomagistralı Ermənistan sərhədinə çatdıracağıq. Lakin təəssüf ki, Brüssel görüşü zamanı Ermənistanın baş naziri coğrafi koordinatları qeyd etməmişdir. Mən fevralın 4-də videokonfrans vasitəsilə keçirilən görüşdə bu məsələni qaldırdım, lakin cavab olmadı. Aprelin 6-da mən yenidən yolun coğrafi koordinatlarının təqdim edilməsini istədim, lakin cavab olmadı. Ümidvaram ki, tezliklə onu əldə edəcəyik.”

Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klaar:

“Təşəkkür edirəm, cənab Prezident. Həmçinin Prezident Mişel də Sizə ən xoş arzularını çatdırır. Qeyd etdiyiniz kimi, o, prosese və prosesin dəstəklənməsinə çox sadıqdır. Onun fikri, bizim fikrimiz ondan ibarətdir ki, Brüsseldəki görüş çox uğurlu oldu. Qeyd etdiyiniz kimi, biz razılaşdırılmış məsələlərin həyata keçirilməsi və davam etdirilməsinin təmin olunması üzərində işləməliyik. Mənim səfərimin məqsədi bundan ibarətdir. Mən Sizin növbəti addımları nədə gördüyünüzü eşitmək və Avropa İttifaqı olaraq normallaşma prosesini dəstəkləmək, əhatəli nizamlanma istiqamətində çalışmaq üçün nə edə biləcəyimizi öyrənmək üçün bu gün burada olacağam, həftənin ikinci yarısında isə İrəvana gedəcəyəm.”

“Azərbaycanla Kuba beynəlxalq təşkilatlarda bir-birini həmişə dəstəkləyir”

Prezident İlham Əliyev dünən Kuba Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Karlos Enrike Valdes de la Konsepsyonun etimadnaməsini də qəbul edib. Dövlətimizin başçısı ikitərəfli münasibətlərimizin uğurla inkişaf etdiyini vurğulayaraq Kuba Prezidenti-

nin Qoşulmama Hərəkatının Bakıda keçirilən Zirvə Görüşündə iştirak etmək üçün Azərbaycana səfərini və onunla görüşünü məmnunluqla xatırlayıb, görüş zamanı əlaqələrinin

mizin geniş gündəliyi ilə bağlı məhsuldar danışıqların aparıldığını bildirib.

Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Azərbaycanla Kubanın beynəlxalq təşkilatlarda, o cümlədən BMT və Qoşulmama Hərəkatında əməkdaşlığı ölkələrimizin bir-birini həmişə dəstəkləməsinin yaxşı nümunəsidir. Dövlətimizin başçısı iqtisadi, mədəni, tibb, idman və digər sahələrdə ikitərəfli münasibətlərimizin inkişafı üçün yaxşı perspektivlərin olduğunu vurğulayıb. Xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildirən Karlos Enrike Valdes de la Konsepsyon, ilk növbədə, Kuba Respublikasının Prezidenti Migel Dias-Kanel Bermudesin salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırıb.

“Azərbaycanla Misir arasında siyasi və mədəni sahələrdə sıx əlaqələr mövcuddur”

Prezident İlham Əliyev aprelin 19-da Misir Ərəb Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Hişam Mohamed Nağı Abdel Həmidin etimadnaməsini qəbul edib.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanla Misir arasında siyasi və

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev Dövlət qulluqçusunun xidməti vəsiqəsinin təsvirinin və nümunəsinin təsdiq edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev 1941-1945-ci illərdə İkinci Dünya müharibəsində iştirak etmiş şəxslərə, həlak olmuş və ya sonralar vəfat etmiş döyüşçülərin dul arvadlarına, arxa cəbhədə fədakar əməyinə görə orden və medallarla təltif edilmiş şəxslərə birdəfəlik maddi yardım verilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

mədəni sahələrdə sıx əlaqələrin mövcud olduğunu vurğulayaraq beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində ölkələrimizin qarşılıqlı dəstəyini qeyd edib. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədr seçilməsi və sədrlik müddətinin uzadılması ilə bağlı Misirin dəstəyini yüksək qiymətləndirib. Dövlətimizin başçısı İslam Əməkdaşlıq Təşkilatında fəal əməkdaşlığımızı qeyd edib və ölkəmizin ərazisinin bir hissəsinin Ermənistan tərəfindən işğal zamanı Azərbaycanın ərazi bütövlüyü ilə bağlı qətnamələrə verdiyi davamlı dəstəyə görə də Misirə minnətdarlığını bildirib. Prezident İlham Əliyev bu yaxınlarda İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının nazirlər səviyyəsində görüşündə Azərbaycanın mədəni irsi və ərazi bütövlüyünün bərpası ilə bağlı qətnamələrin qəbul olunmasında təşkilatın güclü dəstəyini xüsusi olaraq vurğulayıb. Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın da öz növbəsində Misiri beynəlxalq arenada dəstəklədiyini bildirdi. Prezident İlham Əliyev dedi ki, Azərbaycan işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılan bərpa-yenidənqurma işlərində Misir şirkətlərinin iştirakından məmnun olar və bu, əməkdaşlığımızın yaxşı nümunəsi ola bilər. Xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildirən səfir ölkəmizin əlaqələrimizin inkişaf etdirilməsi istiqamətində fəaliyyətdə maraqlı olduğunu vurğulayıb.

“Ölkələrimiz arasında bərpa olunan enerji sahəsində çoxmilyardlı investisiya portfelini üzərində iş aparılır”

Prezident İlham Əliyev eyni zamanda aprelin 19-da Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin (BƏƏ) ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Məhəmməd Əl Bluşinin etimadnaməsini qəbul edib.

Dövlətimizin başçısı ölkələrimiz arasında əlaqələrin bütün sahələrdə dinamik şəkildə uğurla inkişaf etdiyini bildirib. Abu-Dabinin vəliəhdi, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanının müavini Məhəmməd bin Zayed Əl-Nəhyanla telefon söhbətini xatırladan Prezident İlham Əliyev həmin söhbət zamanı əlaqələrimizin daha da intensivləşdirilməsinin vacibliyini bildirdiyini vurğulayıb. Dövlətimizin başçısı hazırda ölkələrimiz arasında bərpaolunan enerji sahəsində çoxmilyardlı investisiya portfelini

üzərində iş aparıldığını bildirib və bunu iki ölkə arasında dostluq, qardaşlıq və böyük qarşılıqlı marağın göstəricisi kimi dəyərləndirib. Dövlətimizin başçısı vurğulayıb ki, Azərbaycanda çox əlverişli investisiya iqlimi, cəlbedici enerji sektoru mövcuddur və bu, BƏƏ hökuməti tərəfindən də yüksək qiymətləndirilir.

Xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildirən səfir BƏƏ Prezidenti Şeyx Xəlifə bin Zayed Əl-Nəhyan, BƏƏ-nin vitse-prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Rəşid Əl-Maktum və Abu-Dabi Əmirliyinin vəliəhdi Şeyx Məhəmməd bin Zayed Əl-Nəhyanın salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırıb.

Ölkələrimiz arasında güclü qardaşlıq əlaqələrinin mövcud olduğunu vurğulayan səfir BƏƏ-nin siyasi, iqtisadi, sosial, mədəni sahələrdə əməkdaşlığımızın daha da genişləndirilməsi istiqamətində böyük səylər göstərdiyini bildirib.

Ölkəmiz çox mühim tədbirin astanasındadır. Bu həftə Dünya Azərbaycanlılarının Zəfər Qurultayı Azərbaycanın mədəniyyət mərkəzi olan Şuşada, tariximizin Qələbə təntənəsi olan "Şuşa İli"ndə keçiriləcək. Tədbirin baş təşkilatçısı Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsidir. Vətəndən kənarında yaşayan soydaşlarımıza diqqətin göstərilməsi dövlət üçün hər zaman prioritetdir. Məhz bu qurultayın keçirilməsində də əsas məqsəd xaricdəki soydaşlarımızın Vətənə əlaqələrinin daima qırılmaz tellərlə bağlanmasıdır. Və Dünya Azərbaycanlıların V qurultayının Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qüdrətli Ordumuzun düşmən işğalından azad etdiyi, Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı olan Şuşa şəhərində keçirilməsi böyük tarixi və qürurverici hadisədir. Hazırda qurultaya hazırlıq işləri yekunlaşmaq üzrədir. Qurultay iştirakçıları ilk öncə Bakı şəhərində Fəxr xiyabanı, Birinci və İkinci Şəhidlər xiyabanını ziyarət edəcək, daha sonra Şuşa şəhərinə yola düşəcəklər. Möhtəşəmliyi ilə yaddaşlara həkk olunacaq qurultayda 65 ölkədən 400 nəfərə yaxın diaspor nümayəndəsinin iştirakı gözlənilir. Qurultayın rəsmi açılış mərasimindən sonra Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin fəaliyyətinə dair hesabat verilməsi, "Postmüharibə dövründə Azərbaycan diasporunun qarşısında duran vəzifələr", "Qarabağın bərpası və yenidən qurulmasına Azərbaycan diasporunun töhfələri" mövzularında müzakirələrin təşkili planlaşdırılır. Qeyd edək ki, Dünya Azərbaycanlılarının V Qurultayı son illər yüksək təşkilatlanma və birlik nümayiş etdirən, beynəlxalq ictimaiyyətin Azərbaycan haqqında məlumatlandırılmasında xüsusi rol oynayan diasporumuzun Qarabağın azad edilməsindən sonra ilk böyük görüşü olacaqdır.

"ŞUŞA AYAQDADIR, ŞUŞA SINMAYIB, ŞUŞA ƏYİLMƏYİB!"

Bəli, dünyanın hansı ölkədə yaşamasından asılı olmayaraq bu qurultaya təşrif buyuracaq hər bir azərbaycanlı 30 il arzusunda olduğu Qarabağ yanğını, Şuşaya gəlməklə bu həsrətli soyutmuş olacaqlar. 8 noyabr, 2020-ci il Şuşanın azad olunduğu və onun ardınca 10 noyabrda son qoyulduğu tarixi günləri xalqımıza yaşadan Azərbaycan Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev, Şanlı Azərbaycan Ordusu, rəşadətli əsgər və zabitlərimiz bəxş etdi. Tarixi sənəd imzalandı: Dağlıq Qarabağ münafişəsi Azərbaycanın tam qələbəsi ilə başa çatdı! Ali Baş Komandanımız yenə də tarixdə ən böyük Qələbəni - Vətən Müharibəsi Azərbaycanın tam qələbəsi ilə başa çatdığı müddətini xalqımıza, bütün dünyaya çatdırdı. Bildirdi: "İndi bizim gördüyümüz münafişənin hərbi-siyasi nizamlanması əminəm ki, regionumuzda uzunmüddətli sülhə, həmrəyliyə gətirib çıxaracaq, qarşılıqlı və qan tökülməsinə son qoyacaq. Bəli, Bəli, Qarabağ bizimdir, Qarabağ Azərbaycandır! VƏSSALAM, NİDA! BAŞQA YOL YOXDUR!! Bu yol Qələbələr yoludur! Bu yol Haqq yoludur! Bu yol Azərbaycanımızın ərazi bütövlüyü yoludur, ədalət yoludur, həmrəylik yoludur, azadlıq yoludur!"

Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev cənablarının qətiyyətli addımları, xalqa müraciətləri cəmiyyətimizdə, dünyanın hansı nöqtəsində yaşamağımızdan asılı olmayaraq, qəlbi Azərbaycanla döyünən hər kəsdə ruh yüksəkliyi yaratmışdır. Və dövlət başçımız İlham Əliyev 19 illik Prezidentlik fəaliyyətində ancaq və ancaq düşmən tapdağında olan torpaqlarımızın azad edilməsi ilə bağlı yüksək tribunallarda, verdiyi müsahibələrində qətiyyətli çıxışları, söylədiyi hər söz, hər kəlməsi, Güclü Ordumuzun, rəşadətli əsgərlərimizin və nəhayət, dövlət başçımızla xalqımızın bir, həmrəy olmağımızın nəticəsi idi ki, 8 noyabr-10 noyabr tarixi günün sabahı da əvvəlki sabahlardan fərqli oldu. 30 illik həsrətimizə son qoyuldu! Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dəfələrlə Ermənistan siyasi rəhbərliyinə, erməni xalqına müraciət edərək, onları münafişənin sülh yolu ilə həll olunmasına çağıraraq bildirdirdi ki, qan tökülmədən torpaqlarımızdan çıxın. Bizim başqasının torpağında gözümüz yoxdur. Ancaq işğalçı, rəzil, mədəniyyətsiz və terrorçu düşmən dövlət Ermənistan bunu anlamadı. Dövlət başçımız dəfələrlə "düz yola gəl" dedi, yenə də qanmadı. Belə olan halda, Ali Baş Komandanımızın dediyi kimi "Çünki düşmən bizim qarşımızda acizdir. Düşmənin belə-

Dünya Azərbaycanlılarının Zəfər qurultayı!

İlham Əliyev: "Vətəndən kənarında yaşayan soydaşlarımız həmişə bilsinlər ki, onların arxasında güclü Azərbaycan dövləti dayanır və onlar hər zaman Azərbaycan dövlətinə arxalana bilərlər"

ni qırıq, qıracağıq!"

"BİZ ŞUŞAYA QAYITDIQ, BİZ ŞUŞANI QAYTARDIĞ, BİZ ŞUŞADA YAŞAYACAĞIQ VƏ İŞĞALDAN AZAD EDİLMİŞ DİGƏR BÜTÜN TORPAQLARDA HƏYAT QAYNAYACAQ"

8 noyabrda Prezident, Ali Baş Komandanımız İlham Əliyev Şuşanın azad olunma müjdesini və üçrəngli Dövlət Bayrağımızın dalğalandığını dedi. Ayağı sayalı oldu Şuşanın - 9 noyabr qürurumuz, məsləkimiz, mənlüyümüz olan "Bayraq Günü" zamanı 71 kəndlərin, 1 qəsəbə və 8 yüksəkliyin azad olması, 10 noyabrda isə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Rusiya Prezidenti Vladimir Putin videokonfrans formatında görüşdə yenə də Ermənistanın baş nazirinin iştirak etməməsi bir daha terrorçu dövlətin xislətinin sübut etdi. Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev xalqa müraciətində söylədiyi kimi: "Bu bəyanat bizim şanlı qələbəmizdir. Şadam ki, bu gün bu müjdeni Azərbaycan xalqına verirəm. Hesab edirəm ki, bu bəyanatın imzalanmasının səbəblərindən biri də dünən qeyd etdiyimiz parlaq qələbəmizdir, tarixi qələbəmizdir, Şuşanın işğaldan azad edilməsidir, Şuşa Qarabağın tacıdır! Şuşanın azad edilməsi həm böyük siyasi, həm böyük strateji, eyni zamanda, çox böyük mədəni mənə daşıyır. Biz Şuşaya qayıtdıq, biz Şuşanı qaytardıq, biz Şuşada yaşayacağıq və işğaldan azad edilmiş digər bütün torpaqlarda həyat qaynayacaq". "Artıq "Qarabağ Azərbaycandır və nida" şüarı qələbəmizin rəmzinə çevrildi",- xalqa müraciətində Azərbaycan Prezidenti deyib və vurğulayıb ki, bir il bundan əvvəl mən bunu demişəm: "Mən fəxr edirəm ki, mənim dediyim ifadə artıq bir milli şüara çevrildi. Bu gün böyük qürur hissi ilə deyə bilərəm ki, Füzuli bizimdir, Cəbrayıl bizimdir! Zəngilan bizimdir! Qubadlı bizimdir! Ağdam bizimdir! Laçın bizimdir! Kəlbəcər bizimdir! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır! Eşq olsun Azərbaycan xalqına! Yaşasın Azərbaycan!"

"BU GÜN DÜNYA AZƏRBAYCANLILARI YAŞADIQLARI BÜTÜN ÖLKƏLƏRDƏ BAŞI DİK, ALNIAÇIĞ, ÜZÜAĞ GƏZİRLƏR VƏ ÖZ TARİXİ VƏTƏNİ OLAN AZƏRBAYCANLA HAQLI OLARAQ FƏXR EDİRLƏR"

Çünki Vətən müharibəsi müddətində xalqımız hər gün öz rəhbərinin yenilməz qətiyyətinə, siyasi iradəsinə şahidlik etdi. Məhz Prezident, Qalib Sərkərdə İlham Əliyevin ortaya qoyduğu nümunə xalqımızı bu müharibədə qələbəyə ruhlandırdı. Dövlət başçısının vətənpərvərliyi xalqımızı torpaqlarımızın azadlığı

ZÜLMƏT ÜZƏRİNDƏ TƏNTƏNƏSİDİR

Şuşa təkəcə coğrafi mənada deyil, həm də mədəniyyətimizin, qürurumuzun ucalığıdır. Bu bir həqiqətdir ki, Şuşanın azad olunması tarixi ədalətin zəfəri, haqqın nahaq üzərində qələbəsinin, işığın zülmət üzərində təntənəsidir. Prezident İlham Əliyevin 2022-ci il "Şuşa İli" elan etməsi onun tarixi və mədəni sahədə də Ümummilli liderin siyasi kursunu layiqincə davam etdirdiyinin əyani sübutudur. Bir sözlə, 2022-ci il Şuşada Böyük Qayıdışın təntənəsidir. Bu gün Şuşa artıq bərpə və böyük quruculuq dövrünə qədəm qoyub. 2021-ci il 14 yanvar tarixindən - Prezidentin Şuşa səfərindən etibarən Şuşanın bərpası başlandı və qısa müddət ərzində böyük işlər görüldü və görülməkdədir. Şuşanın elektrik təsərrüfatı bərpə edildi, buraya yüksək gərginlikli xətlər Füzulidən çəkildi, yarımstansiya tikildi. Düşmən Şuşanı tərk edərkən Şuşanın su xətlərini partlatmışdı. Şuşaya suyun verilməsi bərpə olundu. Şuşanın tarixi abidələrinin bərpasına start verildi. Vaqifin məqbərəsi, Vaqifin büstü yenidən açıldı, Üzeyir Hacıbəylinin abidəsi yenidən qoyuldu, Üzeyir Hacıbəylinin dağıdılmış evinin bərpasına başlandı, Bülbülün ev muzeyinin açılışı baş tutdu, Natəvan bulağı bərpə edildi. Prezident İlham Əliyevin göstərişi ilə ermənilər tərəfindən gülləbaran edilmiş dahi şəxsiyyətlərimizin - Natəvanın, Üzeyir Hacıbəylinin, Bülbülün büstləri gətirildi və mərkəzi meydana qoyuldu. Üç məsciddə təmir-bərpə işləri başlandı. Məscidlərin təmiri yenə də Heydər Əliyev Fondu öz üzərinə götürmüşdür. "Qarabağ" və "Xarıbülbül" otelləri istifadəyə verildi. Şuşanın baş planı təsdiq edildi, yeni yaşayış kompleksinin təməli qoyuldu. Bütün bu kompleks tədbirlər onu göstərir ki, Şuşanın dirçəldilməsi sürətlə gedir və şuşalılar öz doğma yurdlarına qayıdılar. Bu il Şuşada Böyük Qayıdışın təntənəsi baş tutacaq, uzun müddətlik həsrətdən sonra şuşalılar doğma yurdlarında "Şuşa İli"ndən irəli gələn əhəmiyyətli tədbirləri izləyəcək, fərəhlənəcək və qürurlanacaqlar.

Bu gün Dünya Azərbaycanlılarının V Zəfər qurultayı "Şuşa İli"ndə mədəniyyətimizin beşiyi olan Şuşada keçirilməsi bir daha harada yaşamasından asılı olmayaraq dövlət başçımızın dediyi kimi: "Çünki müstəqil Azərbaycan bütün azərbaycanlıların vətənidir. Bizim bir vətənimiz var - Azərbaycan! Bizim bir dilimiz var - Azərbaycan dili! Bizim ümumxalq ideologiyamız var - Azərbaycançılıq məfkurəsi! Mən arzu edirəm ki, dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılar həmişə bir yerdə olsunlar. Həmişə bilsinlər ki, onların arxasında güclü Azərbaycan dövləti dayanır və onlar hər zaman Azərbaycan dövlətinə arxalana bilərlər".

Bir sözlə, Dünya Azərbaycanlılarının Şuşada bir araya gəlməsinin böyük tarixi, siyasi və mədəni əhəmiyyəti olacaq. Çünki Azərbaycan qalib ölkədir və diaspor fəaliyyəti Qələbəmizin daha da möhkəmlənməsi istiqamətində dövlətimizin başçısının apardığı siyasi kursuna uyğun formalaşdırılıb. Sonda Dünya Azərbaycanlılarının "Şuşa İli"ndə mədəniyyət paytaxtımız Şuşada keçirilən V Zəfər qurultayının işinə uğurlar arzulayırıq, dövlət və millətimize üçün yeni qələbələrə yol açmasını diləyirik.

RƏFIQƏ KAMALQIZI

ŞUŞANIN AZAD OLUNMASI TARİXİ ƏDALƏTİN ZƏFƏRİ, HAQQIN NAHAQ ÜZƏRİNDƏ QƏLƏBƏSİNİN, İŞIĞIN

Şuşada Qurultay: ermənilər isterik həddə və aqoniyada!

susqun qalması, uzağı mizıldanması və heç nə etməməsidir. Əbəs deyil ki, "Spryük" adlandırılan erməni diasporu bu dəfə revanşist ermənilərin hədəfinə tuş gəlib və eyni zamanda, Paşinyanın diasporu məhv etdiyi bildirilir. "Azərbaycanlılar Şuşada yerləşər-yerləşməz artıq öz qurultaylarını keçirirlər", deyər erməni mediası yazır. Onları ən çox təlaşandıran məsələ isə düz XANKƏNDİNİN üstündə, ŞUŞA şəhərində dünya azərbaycanlılarının beşinci qurultayının keçirilməsidir!

Beləliklə, isterika və aqoniya sintezinin bir arada cəmləşməsi faktoru həm də təəccüblü görünür. İlk növbədə, saç-baş-

Qırğızistan Prezidenti Azərbaycana rəsmi səfərə gəlib

Qırğız Respublikasının Prezidenti Sapar Japarov aprelin 19-da Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfərə gəlib. SİA xəbər verir ki, Qırğız Respublikasının Prezidenti Sapar Japarovu və xanımı Aygul Japarovanı hava limanında Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin birinci müavini Yaqub Eyyubov, xarici işlər nazirinin müavini Elnur Məmmədov və digər rəsmi şəxslər qarşılayıblar.

Prezidentin yeni Sərəncamı 4500-ə yaxın şəxsə şamil olunacaq

Prezident İlham Əliyevin imzaladığı yeni "1941-1945-ci illərdə İkinci Dünya müharibəsində iştirak etmiş şəxslərə, həlak olmuş və ya sonralar vəfat etmiş döyüşçülərin dul arvadlarına, arxa cəbhədə fədakar eməyinə görə orden və medallarla təltif edilmiş şəxslərə birdəfəlik maddi yardım verilməsi haqqında" 19 aprel 2022-ci il tarixli Sərəncam həmin kateqoriyadan olan vətəndaşlara dövlət başçısının yüksək diqqət və qayğısının növbəti təzahürüdür.

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən SİA-ya verilən məlumata görə, Sərəncama əsasən, İkinci Dünya müharibəsində Qələbənin 77-ci ildönümü ilə əlaqədar həmin müharibənin iştirakçısı olmuş 96 nəfərin hər birinə 1500 manat məbləğində birdəfəlik yardım ödəniləcək.

Həmçinin İkinci Dünya müharibəsində həlak olmuş və ya sonralar vəfat etmiş döyüşçülərin dul arvadları, həmin dövrdə arxa cəbhədə fədakar eməyinə görə orden və medallarla təltif edilmiş şəxslər, İkinci Dünya müharibəsi illərində döyüş cəbhələrinin arxa hüdudları, yaxud döyüşən donanmaların əməliyyat zonaları daxilində ordunun və donanmanın mənafeyi üçün tapşırıqları yerinə yetirmiş xüsusi birlişmələrin işçiləri, İkinci Dünya müharibəsi dövründə Leninqrad şəhərinin müdafiəsinə görə müvafiq medal və döş nişanı ilə təltif edilmiş şəxslər, habelə Leninqrad şəhərinin mühasirəsi iştirakçılarından ibarət 4395 nəfərin hər birinə isə 750 manat məbləğində birdəfəlik yardım verilir.

Beləliklə Sərəncam 4500-ə yaxın şəxsi əhatə edəcək. Birdəfəlik maddi yardımların verilməsi üçün Sərəncamla Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan 3,5 milyon manat ayrılıb. Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən birdəfəlik maddi yardım İkinci Dünya müharibəsi iştirakçılarına və digər müvafiq şəxslərin bank hesablarına köçürüləcək.

Dünya azərbaycanlılarının V qurultayının ilk dəfə işğaldan azad edilmiş və Qarabağımızın mirvarisi hesab edilən Şuşa şəhərində keçirilməsi erməniləri isterik həddə çatdırıb və onlar necə deyər, içlərini gəmirə-gəmirə qalmaq-la yanaşı, sözün əsl mənasında, özlərinə yer tapa bilmirlər. Məsələ həm də ondadır ki, Şuşaya Azərbaycan diasporunun 65 ölkəsini təmsil edən 400-dən çox nümayəndəsi axın edir..!

Lakin Ermənistanla yanaşı, Qarabağdan rədd ediləcəklərini çox yaxşı, hətta əla bilən separatçı-cinayətkar rejimin baş quldurları da aqoniya vəziyyətinə mübtela olublar. Məlumatla görə, məhz qarabağlı ermənilərə məxsus cinayətkar klanın mətbu orqanı hesab edilən və SSRİ dövründə Ermənistan SSR MK-nın Kommunist partiyasının rəsmi media qurumu sayılan "Qolos Armenii" (Ermənistanın səsi) qəzeti "Paşoynyanı oxuyun və ya onunla Bakı mətbuatını oxuyun, sonra da küçələrə çıxın" sərəlövhəli material dərc edib. Həmin məqalə dərhal digər müxalifət rüporlarına məxsus media orqanlarında da çap olunub.

Ən qısa zamanda Azərbaycanın həmin əraziləri də separatçı-cinayətkarlar yığnağından 100%-lik hədlə təmizlənəcək!

Belə bir mühitdə Robert Koçaryanla Serk Sarqsyanyan qələmbazları da öz mətbuatlarında "Paşinyan Qarabağı təslim edir" tipli başlıqlı məqasələləri ilə yaxa-başlarını yırtırlar və unudurlar ki, Qarabağ artıq 2020-ci ilin payızında azad edilib və ermənilərin bundan sonra prinsipçə "təslim" etməyə nələrini isə qalmayıb. Və əgər onlar Xankəndi və daha bir neçə anklavin onlarda qalacağını düşünürsə, burada da çox böyük səhvə yol verirlər. Ən qısa zamanda Azərbaycanın həmin əraziləri də

larını yolan revanşistlər iyirmi ildən çox bu ölkəyə rəhbərlik ediblər və yalnız xaricdəki diasporalarının maliyyə yardımları altında həm yaşayıb, həm də ciblərini doldurublar, ac-yalavac, qaraçı halındakı xalqı isə sadəcə öz məqsədləri naminə sui-istifadə ediblər.

Növbəti qurultay XANKƏNDİDƏ keçiriləcək!

Və nəhayət - Azərbaycan reallığının qarşısında diz çökdüyünü, məhv olduğunu anlayan hay-şivənçi erməni naturallığı başqa seçim yolunu da görmürlər. Artıq onların qarşılarında bir danılmaz fakt dayanır - Azərbaycan işğaldan azad edilmiş ərazilərini yenedən qurur, inşa edir, abadlaşdırır, dirçəldir, ayağa qaldırır. Üstəlik, bütün dünyanın azərbaycanlıları ŞUŞAYA toplaşsınlar - həm qurultay keçirməyə, həm də Cıdır Düzündən, Şuşa Qalasından Xankəndiyə səs salmaq üçün. Çünki növbəti qurultayın (növbədənənar da ola bilər) XANKƏNDİDƏ keçiriləcəyinə də 100 deyil, 1000 deyil, heç 10 min, 100 min də deyil, 1 milyon % (!!!) olan inam mövcuddur!

Rövşən RƏSULOV

separatçı-cinayətkarlar yığnağından 100%-lik hədlə təmizlənəcək! Bəzi pessimist ruhlular necə ki, gecə yatıb, səhər Azərbaycanın Şanlı Ordusunun düşməne qarşı əks-hücum əməliyyatlarına başlamasının şahidlərinə çevrildilsə, növbəti addımların da şahidlərinə çevriləcəklər, özü də mütləq.

Onları ən çox təlaşandıran məsələ isə düz XANKƏNDİNİN üstündə, ŞUŞA şəhərində dünya azərbaycanlılarının beşinci qurultayının keçirilməsidir!

Erməniləri narahat edən daha bir realıq onların dünyadakı diasporlarının

Dövlət və qeyri-dövlət qurumlarında, o cümlədən özəl strukturlarda şəffaflığın təmin edilməsi üçün ictimai nəzarət institutlarının fəaliyyətinə ehtiyac var. Son zamanlar xüsusən qeyri-hökumət təşkilatları tərəfindən ictimai nəzarətin həyata keçirilməsi hallarına tez-tez rast gəlinir. Bəs, ictimai nəzarət media qurumlarında necə həyata keçirilir? Bu suala cavab vermək üçün ilk olaraq yeni media anlayışını qavramaq lazımdır. Bəziləri yeni medianın yaranmasını yalnız texnikanın inkişafı ilə əlaqələndirir, digərləri isə daha yaradıcı mühitin formalaşmasını yeni medianın təzahürü hesab edir. Əslində, medianın "yeni" adlandırılmasına bunların hər ikisi təsir edir.

Texnologiya sürətlə inkişaf edir, insanlar bir-biri ilə fərqli formada ünsiyyətə girir və bu, əlbəttə ki, medianı da yenidən şəkilləndirir. Mövcud dəyişiklik hər ölkədə fərqli üslubda təzahür edə bilər. Əlbəttə, bunun səbəbi də mədəniyyətlərin müxtəlifliyidir. İstənilən halda yeni bir dövrdə yaşayırıq və bu dövrün insanları problemlərini daha çox sosial şəbəkələrdə və internet mediasında işıqlandırır. Medianın inkişaf etdirilməsi üçün ictimai nəzarət institutlarının mühüm rolu var.

Yeni medianı anlamaq üçün öncə yeni media mühitinin nə olduğunu anlamaq gərəkdir. Əvvəlcə, hər şey çox qarışıq görünür. Adama elə gəlir ki, istifadəçilərin yaratdığı xaosda bir düzən, qayda axtarmaq mənasızdır. Elə buna görə də bu mühitdə cərəyan edən məlumatlar iftira da ola bilər, yalan da. Onlara güvənməzdən öncə məlumatlara tənqidi yanaşmaq, onları incələmək məsləhət görülür. Yeni etik öhdəliklərlə yanaşı, görüldüyü kimi dəyişməz öhdəliklər var olmaqdadır. Yeni yeni media mühiti ilk növbədə seçimdir. Bu mühitdə iftiradan nifrətə, nifrətdən güvənsizliyə doğru da yol getmək olar və əksinə, yeni medianın açdığı fürsətdən yararlanaraq təşəbbüs irəli sürərək sosiallaşmaq olar.

Bəs yeni mediada etik öhdəliklərə əməl olunurmu? Biz oxuduğumuz məlumatı o dəqiqə düzgün qəbul edirik. Bu məlumatın düzgün olmasına, etik kodekslərə riayət etməsinə, yalan və ya iftira olmasına baxmırıq. Yeni ictimai nəzarət mexanizminin düzgün həyata keçirmək üçün ilk öncə ictimaiyyətin özü məlumatı oxuyub, düzgün qavraması və bu məlumatı yayarkən dəqiq olmasına önəm verməlidir. İnternete ayrı-ayrı fərdlər şəklində daxil olsaq da, birlikdə hansısa icma və ya cəmiyyətdir.

İctimai nəzarətin formalaşdırılmasında medianın oynadığı rol həm də cəmiyyətin özünün hərəkətlənməsinə səbəb olur. Media bir növ öndə gedərək insanları, ayrı-ayrı fərdləri ictimai nəzarət məsələlərində fəallaşdırır. İnsanlar bir problem haqqında məlumatı mediada gördükdə istər-istəməz səfərbər olurlar. Həmin problemin aradan qaldırılması üçün həmrəylik nümayiş etdirirlər. Göründüyü kimi burada hərəkətverici qüvvə mediadır. Bu baxımdan ictimai nəzarətin formalaşdırılmasında medianın rolu əvəzsizdir.

Sosial şəbəkələrdən sui-istifadə edənlərə görə həqiqi medianın xidmətləri gözə dəymir. Azərbaycanda media institutu daimi yenilənmə və dəyişmə prosesindədir. Azərbaycanda ictimai nəzarətin düzgün formalaşmasına həssas yanaşılır.

Ölkə rəhbəri İlham Əliyev ictimai nəzarətlə bağlı fikirlərində vurğulayıb ki, ictimai nəzarət bir çox məmurları cinayət xarakterli işlərdən çəkəcək: "Ona görə ictimai nəzarətin hansısa institusional formatı da gərək işlənilsin. Sizin, media nümayəndələrinin bu sahədə çox böyük rolunuz var. Deyə bilərəm ki, mən bəzən xoşagəlməz hallar haqqında sizdən öyrənirəm, sizdən bu xəbəri tuturam və dərhal reaksiya verilir. Deyə bilərəm ki, bir çox hallarda mediada olan məlumatlar təsdiqlənir. Elə məlumatlar var ki, onlar qərəzli xarakter daşıyır. Amma məlumatların mütləq əksəriyyəti təsdiqlənir və dərhal ölçü götürülür. Ona görə dövlət mə-

Dövlət və cəmiyyət arasında körpü

murları bilməlidirlər, onların işinə təkçə Prezident Administrasiyası yox, həm ictimaiyyət, həm də media nümayəndələri nəzarət edir".

Media haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasından, bu Qanundan, "Məlumat azadlığı haqqında", "Fərdi məlumatlar haqqında", "İnformasiya əldə etmək haqqında", "İnformasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarından, media sahəsini tənzimləyən Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktlarından, habelə Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdən ibarətdir.

Ölkəmizdə İnternet-media hələ formalaşma mərhələsində olsa da, Azərbaycanla bağlı onlayn media resursları: bloqlar, forumlar, xəbər portalları kifayət qədərdir. Hazırda ölkəmizdə internet-media resurslarına nəzarət etmək üçün Mətbuat Şurasının (MŞ) tərkibində İnternet media resursları üzrə komissiya fəaliyyət göstərir. Ölkə mediasının monitorinqi, xarici ölkələrin mediasının monitorinqi, sosial medianın monitorinqi, xəbər agentliklərinin monitorinqi, KİV reklamlarının monitorinqi daxildir.

Aparılan araşdırmalar bu gün media monitorinqi vacibliyini sübut edir. Media ictimai rəy və insanların seçiminə birbaşa təsir etdiyi üçün hazırda bütün dünyada media mütəxəssislərinin əsas hədəflərindən biri medianın müsbət təsirlərindən yararlanmaq və onları doğru məqsədlər üçün istifadə etməkdir. Bu məqsədlə KİV-lər öz strategiyalarını düzgün qurmaq üçün monitorinq aparmalı, səmərəli qərarlar qəbul etməklə sayıtın reputasiyasının yüksəlməsinə nail ola bilərlər.

"Media ictimai nəzarət funksiyasını tam şəkildə yerinə yetirə bilmir". **Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Jurnalist Ekspert Mərkəzinin sədri Ceyhun Musaoğlu deyib.**

Ceyhun Musaoğlu bildirib ki, mediada bugünkü dövrün tələbinə uyğun fəaliyyət göstərən saytlar olsa da xəbərin tez dövr etməsi bəzən imkan vermir ki, ictimai nəzarət funksiyası səmərəli həyata keçirilsin: "Çünki jurnalistlər daim yeni xəbər hazırlamaq və axtarmaqla məşğuldur. Bu zaman ictimai nəzarət unudularaq ikinci plana atılır. İctimai nəzarəti düzgün yerinə yetirmək üçün jurnalistin araşdırmasına ehtiyac var.

Bu mənada ictimai nəzarəti yerinə yetirməli olduğu media daha çox funksiyalarını sosial şəbəkələrə verib. Sosial şəbəkələrdə isə müştəkil və peşəkar şəkildə yerinə yetirə bilmir. Tutaq ki, hadisə baş verən zaman sosial şəbəkələrdə yayılır lakin, hadisənin təfərrüatları tam araşdırılmaz. Bu gün daha çox məişət xarakterli problemlər daha çox ictimai-ləşdirilir".

Mövzu ilə bağlı Jurnalistlərin Həmkarlar İttifaqının sədri, Media eksperti Müşfiq Ələsgərli fikirlərini bildirib: "Media haqqında nəzəriyyələrdə bir çox funksiyalar göstərilir. Bunların arasında xüsusi olaraq ikisi fərqləndirilir. Bunlardan biri medianın cəmiyyətin ehtiyac duyduğu informasiyanı tapması və cəmiyyətə çatdırmaq funksiyasıdır. İkincisi missiyası isə dövlət və

hakimiyyət qurumları üzərində ictimai nəzarət funksiyasını yerinə yetirməsidir. Bu iki cəhət medianın ən mühüm funksiyaları kimi qəbul edilir. Təbii, ki bu baxımdan medianın əsas işi bu nəzəriyyəyə uyğun olaraq cəmiyyətlə işləyən müxtəlif qurumlar üzərində ictimai nəzarət funksiyasını yerinə yetirməkdən ibarətdir. Azərbaycanda bu gün medai mühiti şəffaf və demokratikdir. İnformasiya vasitələrinin sərbəst və azad şəkildə fəaliyyət göstərən öz funksiyalarını yerinə yetirməsi üçün hər cür şərait qurulmuşdur. Azərbaycanda media mühiti KİV-ə öz missiyalarını yerinə yetirmək üçün kifayət qədər imkan yaradır. İlk öncə onu deyim ki, media mühitinin mühüm şərtlərindən biri ölkədə qanunvericilik bazasının təkmil olmasıdır. Azərbaycanda media qanunvericiliyi demokratik ruhludur və medianın sərbəst azad fəaliyyəti üçün imkan yaradır. Qeyd edim ki, bu il fevral ayının 8-dən qüvvəyə minən "Media haqqında yeni qanun" Azərbaycan KİV-nin subyektlərinin sərbəst azad fəaliyyət göstərməsi və onların təhlükəsizliyinin təminatı üçün bütün aspektləri özündə cəmləyib. Azərbaycan mediasının institutlaşması və peşəkarlaşması üçün kifayət qədər əlverişli şərait var. Azərbaycan dövləti medianın müstəqilliyinin təmin olunması peşəkarlaşması və institutlaşması üçün çoxsaylı proqramlar icra edir. Azərbaycan yeganə ölkələrdəndir ki, burada KİV inkişafına dövlət dəstəyi konsepsiyası mövcuddur. Bu konsepsiya əsasında KİV subyektlərinə hər cür dəstək göstərilir ki, onlar peşəkarlaşaraq institutlaşsınlar. Media üçün mühüm olan digər şərt təhlükəsizliyin qorunmasıdır. Azərbaycanda medianın azad və təhlükəsiz fəaliyyət göstərməsi üçün də hər cür şərait yaradılıb. Eyni zamanda son iki il müddətində Media İnkişaf Agentliyinin xətti ilə media subyektləri o cümlədən informasiya sahibləri arasında geniş təlimatlandırma işləri həyata keçirilir. Bugünlərdə rəsmi qurumların mətbuat xidmətləri üçün xüsusi təlim keçirilir. Media İnkişaf Agentliyinin keçirdiyi bu təlimlər imkan verir ki, həm informasiya verən qurumlar, həm də informasiya alan qurumlar, öz subyektlərini yüksək səviyyədə quraraq missiyalarını həyata keçirsinlər. Azərbaycanda media mühiti liberal və demokratik olduğu üçün Azərbaycan mediası üçün hər cür şərait yaradılıb".

"Bu gün həqiqətən də media ictimai nəzarət mexanizmini yerinə yetirən ən fəal institutlardan biri kimi özünü göstərir". **Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Səs Media Qrupunun rəhbəri Bəhruz Quliyev deyib.**

Bəhruz Quliyev bildirib ki, vətəndaş cəmiyyəti institutları da bu prosese qoşulurlar: "Vətəndaş cəmiyyəti institutları dedikdə QHT-lər, siyasi partiyalar və s. nəzərdə tutulur. Media da ictimai nəzarət funksiyasını yerinə yetirir. İlk növbədə qeyd edim ki, Azərbaycan mediası kifayət qədər zəngin qanunvericilik bazası ilə əhatələnib. Yeni medianın inkişafı üçün kifayət qədər demokratik qanunlar və şəffaf mühit var. Dünyadakı yeni trendləri Azərbaycan mediası özündə birləşdirə bilər. Ona görə ki, hüquqi bazamız yenilənib və əlavələr və dəyişikliklər olunub. Dəyişikliklərin özü bizi yeniliklərdən xəbərdar edir. Bu hüquqi baza imkan verir ki, baş verən hadisələri media tam əks etdirdirsin. Media cəmiyyətin güzgüsüdür. Əgər media cəmiyyətin güzgüsündürsə, onda dövlət və cəmiyyətdə baş verən hadisələri media yaxşı və pis olmasından aslı olmayaraq işıqlandırmalıdır. Medianın bu hadisələri işıqlandırması və cəmiyyətə əks etdirməsi ictimai nəzarəti yaradır. Hər bir mənfi tendensiyanın ortadan qaldırılması istiqamətində media marifləndirmə işləri aparır. Bu iş hər bir medianın əsas prinsipidir. Həm referendumda hüquqi bazanın formalaşması, həm Konstitutsiyanın yeni maddələrindən irəli gələn yeni qanunların qəbulu, xüsusilə "Media haqqında" yeni qanunun qəbulu göstərdi ki, Azərbaycan mətbuatı baş verən hadisələrə müdaxilə etmək gücündədir və buna heç bir maneə yoxdur. Mətbuat özü hadisəni detallı şəkildə incələməli və obyektiv işıqlandırmağı bacarmalıdır. Mətbuat hadisələri görməli və cəmiyyətə çatdırmalıdır. Mətbuat cəmiyyət və dövlət arasında körpü rolu oynamalıdır.

Ona görə ki, media yalnız nəzarət mexanizmi kimi qurumlara nəzarət etmir. Cəmiyyətdə və dövlətdə baş verən bütün hadisələri işıqlandırır. Bu gün mətbuatda müəyyən problemlər olsa da kifayət qədər öz missiyasını yerinə yetirir. Ötən illərlə müqayisədə mətbuatın özünü sağlamlaşdırması prosesi sürətlə həyata keçirilir. Baxmayaraq ki, global dünyanın etiva etdiyi zəruri şərtlər bu prosese müdaxilə edir. İnternet resursları dünyada və Azərbaycanda artıq kütləvi media statusu qazanıb. Sosial şəbəkələrdə günün hadisələri ictimailəşir. Sosial şəbəkələrdə şəxsin özəl həyatının işıqlandırılması düzgün deyil. Bəzən məmurların və ya vətəndaşların şəxsi həyatı ictimailəşir. Bu isə Konsitutsiyaya ziddir. Qanunlarda da gizli çəkiliş edərək məlumatların ictimailəşməsi yalnızdır. Yeni ki, ictimai nəzarət o demək deyil ki, hadisələrin hamısı işıqlandırmaq lazımdır. İlk öncə hadisənin cəmiyyətə nə cür təsir etməsi düşünülməlidir. Mətbuat eyni zamanda psixoloji silahdır. Mətbuat həm də mənfi hallara səbəb ola bilər. İctimai fikri yayındıra və ya aldada bilər. Bəzən elə informasiyalar olur ki, dövlətlə cəmiyyət arasında olan bağı sındıra bilər və ya sarsıntı yarada bilər. Ona görə mətbuat bu cür hadisələri işıqlandırarkən həssas olmalıdır".

Qönçə Quliyeva

Etibarlı ərzaq təminatı hər bir ölkənin iqtisadi sabitliyinin və sosial dayanıqlılığının başlıca şərtidir. Ona görə də cəmiyyətin hər bir üzvünün əsas ərzaq məhsullarına olan tələbatının tam ödənilməsi üçün davamlı olaraq müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi çox vacibdir. Azərbaycanda ərzaq təhlükəsizliyinin yüksək səviyyədə təmin olunması yürüdülməsinə başlıca prioritetlərdən biridir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev aprelin 12-də bu ilin birinci rübünün yekunlarına həsr olunmuş müşavirədə qiymətləri qaldıran sahibkarlara xəbərdarlıq etdi: "Mənə verilən məlumata görə, son üç ayda inflyasiya 18 faizə qalxıb. Bu, əlbəttə ki, yüksək rəqəmdir. Amma onu da bilməliyəm ki, bunun bir hissəsi idxal edilmiş inflyasiyadır. Çünki dünyada ərzaq məhsullarının və digər məhsulların qiymətinin artması, təbii ki, daxili qiymətlərə də təsir edir. Ancaq eyni zamanda, onu da bildirməliyəm ki, üç ayda əhalinin gəlirləri təxminən 20 faiz artıb və əgər biz inflyasiyanı əhalinin gəlirləri ilə müqayisə etsək, burada yenə də real gəlirlər artmış olur. Ancaq o demək deyil ki, biz buna laqəyd yanaşmalıyıq. Ona görə antiinflyasiya tədbirlərinin görülməsi, gücləndirilməsi zəruridir. Əlbəttə ki, burada əsas məsələ sünü qiymət artımının qarşısının alınmasıdır. Çünki belə hadisələrdə, belə geosiyasi vəziyyətdə bəzi natəmiz sahibkarlar bundan istifadə etməyə çalışırlar və heç bir əsas olmadan qiymətləri artırırırlar. Buna xüsusi diqqət göstərilməlidir".

"Dünyada ərzaq məhsullarının qiymətləri kəskin artır"

Müşavirə zamanı son aylarda qiymət artımının baş verməsinə xüsusi olaraq toxunan Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, bu gün dünyada ərzaq məhsullarının bahalaşması daxili qiymətlərə də təsirli təsirlər hazırdır dünyada ərzaq məhsullarının qiymətləri kəskin artır. "Bu proses bir neçə ay bundan əvvəl başlayıb. Əlbəttə ki, Rusiya-Ukrayna müharibəsi bunu daha da sürətləndirib, xüsusilə nəzərə alsaq ki, Rusiya və Ukrayna dünyada aparıcı taxıl ixracatçıları arasındadırlar və digər ərzaq məhsullarını dünya bazarlarına ixrac edirlər. İndi artıq təbii qıtlıq hiss olunur və hiss olunacaq. İndiki şəraitdə ərzaq qiymətlərinin qalx-

Prezident İlham Əliyev qiymətləri qaldıran sahibkarlara

XƏBƏRDARLIQ ETDİ

"Bəzi natəmiz sahibkarlar bundan istifadə etməyə çalışırlar və heç bir əsas olmadan qiymətləri artırırırlar"

ması və sünü qiymət artımının qarşısının alınması məsələləri, hesab edirik ki, ən vacib məsələlərdən biridir". Dövlət başçısı həm də ərzaq ehtiyatının yaradılması, sünü qiymət artımının qarşısının alınması ilə bağlı ciddi tapşırıqlar verdi. Lakin bəllidir ki, bunun bir hissəsi idxal edilmiş inflyasiyadır. Çünki dünyada ərzaq və digər məhsulların qiymətinin artması, təbii ki, daxili qiymətlərə də təsirsiz ötürür. Prezidentin söylədiyi kimi, belə hadisələrdə, geosiyasi vəziyyətdə bəzi natəmiz sahibkarlar bundan istifadə etməyə çalışırlar və heç bir əsas olmadan qiymətləri artırırırlar. Ona görə də dövlət başçısı sünü qiymət artımının qarşısının alınması ilə bağlı aidiyyəti qurumlara ciddi tədbirlərin görülməsini tapşırırdı.

Vüqar Bayramov: "2022-ci ilin birinci rübü üçün ən prioritet məsələlərdən biri qiymət artımına qarşı mübarizə və antiinflyasiya tədbirlərinin gücləndirilməsi olub"

Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Vüqar Bayramov qəzetimizə bildirdi ki, 2022-ci ilin birinci rübü üçün ən prioritet məsələlərdən biri qiymət artımına qarşı mübarizə və antiinflyasiya tədbirlərinin gücləndirilməsi olub: "Dünyada, eləcə də region bazarında qiymət artımı müşahidə olunur. Bu da idxalın inflyasiyasının

aktivləşməsinə gətirib çıxarır. Dövlət Statistika Komitəsinin elan etdiyi rəqəmlərdə də inflyasiya səviyyəsinin birinci rüb üçün ikirəqəmli olduğu görünür". V.Bayramovun fikrincə, istehlak bazarında aparılan monitorinqlər göstərir ki, qiymətlərin sünü şəkildə artırılması tendensiyası bu ilin birinci rübündə də baş verib. Buna görə sünü qiymət artımına qarşı ciddi mübarizə aparılmalı və bu, antiinflyasiya tədbirlərinin əsas elementlərindən birinə çevrilməlidir. Bir tərəfdən sahibkarların təşviq edilməsi ilə bağlı yeni mexanizmlərin tətbiqi başlanılıb, digər tərəfdən də kənd təsərrüfatında istehsalın, emalın güzəştli kreditlər vasitəsilə maliyyələşdirilməsi, eyni zamanda həmin məhsulların emalı ilə bağlı verilən kredit və subsidiyaların faizinin bir hissəsinin dövlət tərəfindən ödənilməsi ilə bağlı qərar qəbul edilib. Bu da xərcin azaldılması baxımından vacibdir.

Aydın Hüseynov: "İşğaldan azad edilmiş torpaqların becərilməsi ərzaq təhlükəsizliyimizin təmininə töhfə verəcək"

Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Aydın Hüseynov da hazırda bir çox ölkələrdə ərzaq məhsullarının qiymətində artım müşahidə olunduğunu söyləyib. Millət vəkili qeyd edib ki, Azərbaycanda qiymət artımı kəskin deyil, bununla belə bu fakt var: "Elə ərzaq məhsulları var ki, di-

gər ölkələrdən gətirilir, buna görə qiymət də idxal olunur. İxrac edən ölkə məhsulu hansı qiymətə satırsa, biz də ən zəruri ərzaq məhsullarını o qiymətə almağa məcburuq". Deputat bildirir ki, taxıl və taxıl məhsullarının qiymətində artım var. Bu, həm də global istiləşmə ilə bağlıdır. Digər tərəfdən Ukrayna və Rusiya arasında gedən müharibə bu proseslərə təsirini göstərir. Dövlət tərəfindən bunun qarşısının alınması, ərzaq ehtiyatının artırılması, eləcə də daxili bazarda qiymətlərin yüksək həddə qalxmaması istiqamətində müvafiq addımlar atılır. Bu addımlardan biri də subsidiyaların verilməsidir. Taxıl və taxıl məhsullarının satışı 2024-cü ilə qədər əlavə dəyər vergisindən (ƏDV) azad edilib. Digər tərəfdən hər ton taxıl üçün subsidiyanın məbləği artırılıb. Bir sözlə, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev hər zaman olduğu kimi, yenə də əhalini narahat edən məsələni gündəmə gətirərək sünü qiymət artımının qarşısının alınması istiqamətində ciddi tapşırıqlarını verib. İnanırıq ki, yaxın günlərdə bu məsələ ilə bağlı vəziyyət öyrəniləcək və dövlət Prezidentin verdiyi tapşırıqlar üzrə bu istiqamətdə lazımı tədbirləri görülməyə və bəzi natəmiz sahibkarlar öz cəzasını alacaqdır.

RƏFİQƏ HÜSEYNOVA

Azərbaycanda dini qurumlara maliyyə yardımı göstərilməsi ölkəmizdə yaşayan ayrı-ayrı xalqlar və dinlər arasında qarşılıqlı hörmət və etimada əsaslanan yüksək birgəşayışın, hökm sürən toleranqlıq mühitinin məntiqi nəticəsidir. Bu gün Ulu Öndərin siyasi kursunu uğurla davam etdirən Azərbaycan Prezidenti Cənab İlham Əliyev bütün sahələrə olduğu kimi, bu sahəyə də ayırdığı diqqət nəticəsində ölkəmizdəki multikultural mühit dünya üçün nümunəyə çevrilib. Dövlətin dinə, eləcə də ölkədə fəaliyyət göstərən fərqli dini konfessiyalara və icmalara münasibəti hər zaman diqqətdədir. Ölkəmizdə mövcud dini konfessiyaların fəaliyyətini dəstəkləmək məqsədilə "Azərbaycanda dini qurumlara maliyyə yardımı göstərilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı dünyada nümunəvi toleranqlıq məkanına çevrilmiş ölkəmizdə multikultural dəyərlərin daha da inkişaf etdirilməsi, habelə etnik-dini müxtəlifliyin qorunub saxlanması dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən birini təşkil etməsinə bir daha təsdiqlənmiş oldu. Dövlət-din münasibətlərinin davamlı olaraq təkmilləşdirilməsi, toleranqlıq və mədəni müxtəliflik ənənələrinin təbliği və təşviqi cəmiyyətdə milli-mənəvi həmrəyliyin güclənməsinə və qarşılıqlı anlaşma münasibətlərinin ahenqdar inkişafına xidmət edir.

Dövlət başçısını Sərəncamına əsasən, Azərbaycanda dini qurumlara maliyyə yardımı göstərmək üçün Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinə 1,0 (bir) milyon manat, Rus Pravoslav Kilsəsinin Bakı və Azərbaycan Yeparxiyası dini qurumuna 350,0 (üç

yüz əlli) min manat, Bakı şəhəri Dağ yəhudiləri dini icmasına 350,0 (üç yüz əlli) min manat, Avropa yəhudilərinin Bakı dini icmasına 350,0 (üç yüz əlli) min manat, Azərbaycan Respublikasında Katolik Kilsəsinin Apostol Prefekturası dini qurumuna 350,0 (üç yüz əlli) min manat və Azərbaycan Respublikasının Alban-Udi xristian dini icmasına

qruplar burada özlərini nəinki yad hesab edib, hətta yerli əhali ilə qaynaqlı qarşılıqlı əlaqələri qurublar. Ölkəmizdə dözümlülük ənənələri qorunub saxlanılır. Ulu Öndər Heydər Əliyev deyirdi: "Biz azərbaycanlılar islam dini ilə fəxr edərək, eyni zamanda heç vaxt başqa dinlərə qarşı mənfi münasibət göstərməmişik, düşmənçilik etmə-

sələlər dərdindən öyrənir və zaman keçdikcə onların həllində müsbət nəticələr əldə olunur. Bu gün ölkəmizdə 2250 məscid mövcuddur, 14 kilsə, 7 sinənaqq fəaliyyət göstərir. Bununla yanaşı, ölkə ərazisində 748 pir və ziyarətgah fəaliyyət göstərir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 10 oktyabr 2017-

mı ilə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində Azərbaycan xalqının tarixi ənənələrinə söykənən və dövlət siyasətinin məntiqi nəticəsi olan yüksək dini-mənəvi mühitə qorunub saxlanılmasını və inkişaf etdirilməsini, dini fəaliyyətin təşkil sahəsində yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu yaradılıb. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2 iyun 2020-ci il Sərəncamı ilə ölkəmizdə dini qurumlara maliyyə yardımının göstərilməsi məqsədi ilə dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinə 2 milyon manat, Rus Pravoslav Kilsəsinin Bakı və Azərbaycan Yeparxiyası dini qurumuna 350 min manat, Bakı şəhəri Dağ yəhudiləri dini icmasına 350 min manat, Avropa yəhudilərinin Bakı dini icmasına 150 min manat, Azərbaycan Respublikasında Katolik Kilsəsinin Apostol Prefekturası dini qurumuna 150 min manat və Azərbaycan Respublikasının Alban-Udi xristian dini icmasına 150 min manat, habelə digər qeyri-islam dini icmalarına maddi dəstək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində olan Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fonduna 100 min manat ayrılıb. Dövlət başçısının bu və ya digər sərəncamları Azərbaycan Respublikasında dinlər arasında yaranan dözümlülük və toleranqlıq münasibətlərinin bütün dünya ölkələri üçün nümunə olduğunu bir daha təsdiqləyir.

Azərbaycanda multikultural dəyərlər daha da inkişaf etdirilir

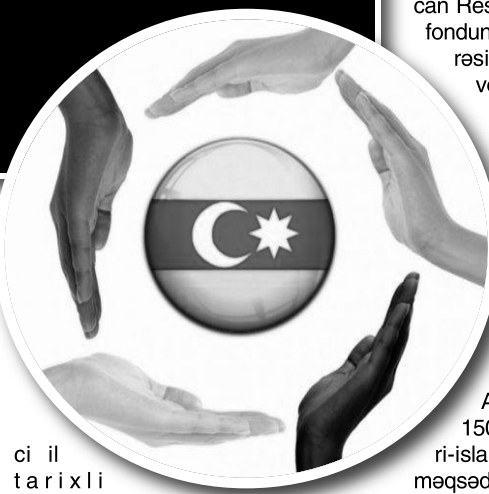
Dövlət başçısının Sərəncamı ilə dini qurumlara maliyyə yardımı göstərilir

350,0 (üç yüz əlli) min manat, habelə digər qeyri-islam dini icmalarına maddi dəstək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində olan Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fonduna 350,0 (üç yüz əlli) min manat ayrılıb.

Əlbəttə ki, Azərbaycandakı multikulturalizm mühiti müxtəlif xalqların və etnik qrupların dilinin, dininin və ümumilikdə mənəvi mədəniyyətinin inkişafına geniş imkanlar yaradır. Azərbaycanda dövlət-din münasibətləri tənzimlənilib, dini sahədə sabitliyə nail olunub, konfessiyalar arasında dözümlülük mühiti dövlət səviyyəsində qorunub saxlanılır. Toleranqlıq mühiti dövlət-din konsepsiyasına uyğun daha da möhkəmlənib, bu sahədə dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən birinə çevrilib. Müxtəlif tarixi dövrlərdə Azərbaycan ərazisində məskunlaşmış dini-etnik

mışik, ədavət aparmamışıq və heç bir başqa xalqı da öz dinimizə itaət etməyə məcbur etməmişik. Ümumiyyətlə, başqa dinlərə dözümlülük, başqa dinlərlə yanaşı və qarşılıqlı anlaşma şəraitində yaşamaq islam dəyərlərinin xüsusiyyətidir. Bu, tarix boyu Azərbaycanda da, Qafqazda da öz əksini tapıb. Azərbaycanda islam dini ilə yanaşı xristian dini də, yəhudi dini də əsrlər boyu yaşayıb və indi də yaşayır. Qafqazda da bu mənəvi var. Hesab edirik ki, insanlar hansı dinə, hansı mədəniyyətə mənsubluğundan asılı olmayaraq, bütün başqa mədəniyyətlərə, dinlərə, mənəvi dəyərlərə də hörmət etməli, o dinlərin bəzən kiməsə xoş gəlməyən adət-ənənələrinə dözümlü olmalıdırlar".

Ölkədə dini durum, bu sahədə mövcud problemlər, zərərli təriqətlərin təbliği, dini icmaları narahat edən mə-

ci il tarixli Fərmanı ilə ölkədə mövcud dini konfessiyaların dəstəklənməsini, mənəvi dəyərlərin qorunması və inkişafını, habelə bu sahədə dövlət dəstəyinin gücləndirilməsini təmin etmək məqsədi ilə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu fəaliyyət göstərir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 9 fevral 2018-ci il tarixli Sərəncamı ilə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu yaradılıb.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Medianın İnkişafı Agentliyi ilə ADA Universitetinin birgə imzaladığı əməkdaşlıq memorandumu çərçivəsində "Media və kommunikasiya siyasəti medianın gözü ilə" mövzusunda seminarlar davam edir. SİA xəbər verir ki, MEDIA Agentliyi və "ADA" Universitetinin İnkişaf və Diplomatika İnstitutunun birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən seminarlar dövlət sektorunda fəaliyyət göstərən qurumların mətbuat xidmətlərinin rəhbərləri, ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul əməkdaşları üçün nəzərdə tutulub.

Medianın İnkişafı Agentliyinin Kommunikasiya şöbəsinin müdiri Səidə Şəfiyeva bildirib ki, Medianın İnkişafı Agentliyinin nizamnaməsi ilə müəyyən edilmiş fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq dövlət qurumları ilə media subyektləri arasında qarşılıqlı əməkdaşlıq münasibətlərinin möhkəmləndirilməsi və eyni zamanda, qarşılıqlı etimadın artırılması istiqamətində tədbirlərin həyata keçirilməsi Medianın İnkişafı Agentliyinin əsas vəzifələrindəndir: "Bunu nəzərə alaraq MEDIA olaraq biz silsilə tədbirlər həyata keçiririk. Ötən il də ADA Universiteti ilə birlikdə silsilə seminarlar keçirmişdik və həmkarlarımızın bir çoxları bu seminarlarda iştirak edib. 18 aprel tarixindən etibarən biz növbəti silsilə seminarlara start verdik. İki həftə davam edəcək tədbirlərdə həm yerli, həm də xarici mütəxəssislərin çıxışları nəzərdə tutulur. Seminarın keçirilməsində əsas məqsəd isə həm media əlaqələrinin qurulması, eyni zamanda kommunikasiya strate-

MEDIA silsilə seminarlara davam edir

giyasının hazırlanması və səmərəli şəkildə işlənməsi, gündəmə uyğun olaraq proaktiv və reaktiv fəaliyyətin aparılmasıdır. Seminarın bugünkü mövzusu böhran kommunikasiyası ilə bağlıdır. Bu istiqamətdə çox maraqlı müzakirələr aparıldı. Qeyd edim ki, iştirakçılar sonda sertifikatlarla təltif olunacaqlar".

Seminarla iştirak edən Gənclər və İdman Nazirliyinin mətbuat katibi Qabil Mehdiyev bildirdi ki, Medianın İnkişafı Agentliyinin ADA Universiteti ilə birlikdə təşkil etdiyi seminar həqiqətən də çox faydalıdır: "Öyrənmək üçün heç vaxt gec deyil. Biz nə qədər təcrübəli olsaq da, dünəndən etibarən başlayan bu trenniq sayəsində də bir daha şahidi olduq ki, mətbuat katibləri və kommunikasiya sahəsində işləyən mütəxəssislər öz işləri ilə əlaqədar

olaraq hər gün yeniliklərə açıq olmalı və öyrənməlidirlər. Dünəndən etibarən bu trenniqlərdə müasir tendensiyaların və yeniliklərin şahidi olduq və öyrəndik".

TƏBİB-in İctimaiyyətlə əlaqələr və tədbirlər şöbəsinə müdiri Zamiyə Ədilova qeyd edib ki, çox interaktiv, dinamik və praktik işlərlə zəngin bir təlimdir: "Təlimdən çox böyük gözləntilərim var. Həqiqətən də, mənim gözləntilərimi qarşılayan təlimdir. Hesab edirəm ki, bu təlim digər həmkarlarım üçün də faydalı olacaq. Bəzən elə olur ki, praktiki olaraq nəzəriyyəyə bildiyimiz məqamları tətbiq edirik, lakin bəzi məqamlar olur ki, unuduruq. Amma fəaliyyətdə də bunun tətbiqi istənilən halda kommunikasiya menecerləri üçün müsbət nəticələrə yol açar. Artıq ikinci

gündür ki, təlimdəyik. Həqiqətən də, bu müsbət çalarları hiss etməyə başlamışıq. Ümid edirik ki, təlimdə əldə edəcəyimiz sertifikatlar da gələcək karyeramızda müəyyən cığır açacaq".

Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin İnformasiya Təminatı və İnnovativ Həllər şöbəsinin müdiri Mansur Piriyevin sözlərinə görə, seminarla ictimaiyyətlə əlaqələr işinin təşkili, eyni zamanda kommunikasiya strategiyası ilə bağlı təcrübə mübadiləsi aparılır: "Bildiyimiz kimi hazırda bu sahədə informasiya texnologiyalarının tətbiqi genişlənib. Burada sosial şəbəkələrin fəaliyyəti geniş istifadə olunur. Bu sahədə həm mütəxəssisləri dinləmək, həm də bu sahədə müzakirə aparmaq bizim üçün çox vacibdir".

Arzu Qurbanzadə

AKTUAL+ŞƏRH

Bəhruz Quliyev: "MQ-nin əhəmiyyətsizliyini ilk dəfə və qəti olaraq İlham Əliyev gündəmə gətirdi"

"Minsk qrupu (MQ) nəinki vasitəçilik, eləcə də ömrünü başa vurmuş institut kimi tarixin arxivinə göndərilir və bu məsələdə əsas günahkar tərəf də, məhz həmin qrupun doğru istiqamətdə, daha dəqiq desək, üzərinə düşən məsuliyyət yönündə fəaliyyət göstərməməsi səbəbidir - ikili standartlar, hətta zaman-zaman birtərəfli mövqə nümayiş etdirməsi".

Bu fikirləri SİA-ya "Səs" qəzetinin baş redaktoru, siyasi ekspert Bəhruz Quliyev deyib. Onun sözlərinə görə, artıq Rusiya və Fransa deyil, həm də ABŞ da Minsk qrupunun fəaliyyətinin iflasına uğramasını, yeni həmsədrlik institutunun ləğvini vaxtilə həmsədrlik edən Endryu Şoferin vəzifəsini dəyişərək, Qafqazda danışıqlar üzrə müşavir təyin olunması ilə göstərə bilərik: "Maraqlıdır ki, bu günlərdə İrevanda səfərdə olan Şofer erməni mediasında "ATƏT-in Minsk qrupunun ABŞ-dan olan həmsədri" kimi təqdim edilib, lakin fakt budur ki, artıq onun rəsmi vəzifəsinin adı, təyinatı tamamilə başqa istiqamətdədir. Bu da onu göstərir ki, erməni tərəfi hətta özləri-özlərini aldatmaqla son anda işə samən çöpdündən yapışmağa cəhdlər göstərir. Yəqin ki, Amerikanın Dövlət Departamenti Ermənistanı bu məsələdə düzəlişlər etməsi ilə bağlı göstərişlərini verəcək".

"Biz unutmamalıyıq ki, MQ 28 il boyunca yalnız boş-boş kağızlar və sənədlər, məntiqsiz, əhəmiyyətsiz bəyanatlar, eləcə də regionda turist səfərləri keçirməsi üzərində fəaliyyət göstərən və buna əlbəttə ki, son qoyulmalı idi. Biz onu da xatırlatmalıyıq ki, bu sonu məhz Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 44 günlük müharibədən sonra bəyan etdi", deyən siyasi ekspert xatırladı ki, çağırılmamış qonaq qismində Bakıya təşrif buyurmuş üçlük formata xitabən onların fəaliyyətlərini sət şəkildə tənqid edən dövlət başçımız artıq bundan sonra onlara ehtiyacı olmadığını, Qarabağ problemini Azərbaycanın özü həll etdiyini açıq-aydın ifadə etdi.

Eləcə də, aprelin 12-də keçirdiyi müşavirədə də bu formatın fəaliyyətinin sıfır həddindən aşağı olduğunu vurğulaması Prezident İlham Əliyevin açıq və aydın mövqeyini bir daha nümayiş etdirdi: "Bu gün Ermənistan siyasi iflası uğramış lazımsız bir qurumu istədiyi qədər "ATƏT-in Minsk qrupu" kimi adlandırma bilər, amma fakt budur ki, artıq keçmiş həmsədr ölkələrin dövlət rəhbərlikləri belə bu təsisatın "dəfn olunduğunu" həmsədrələrə isə yeni vəzifə təyinatları verməklə etiraf etdilər. Bu baxımdan, hesab edirəm ki, artıq üçlük formatın aqibəti haqqında danışıqlar, münasibət göstərmək ehtiyacı qalmayıb. Bu gün post-münaqişə dövründə yeni vasitəçilərin əmələ gəlməsi - mülki üçün, Avropa İttifaqı Şurasının rəhbərliyinin təşəbbüslərlə çıxış etməsi, habelə regional ölkə olaraq Rusiyanın vasitəçiliyi də belə nəticəyə gəlməyə zəmin yaradır ki, rəsmi Bakının regiona təqdim etdiyi qlobal dəyişiklik mühiti özündə yeni reallıqları ehtiva edir və bu reallıqlar eyni zamanda, Azərbaycanın mövqeyini daha da gücləndirir. Düşünürəm ki, yeni vasitəçilik missiyaları Cənubi Qafqaza uzunmüddətli sülh və əmin-amanlıq mühitini gətirəcək, əlbəttə ki, Azərbaycan xalqının və dövlətinin maraqları çərçivəsində".

Rövşən RƏSULOĞ

"Azərbaycan öz gücü, qüdrəti ilə ərəzələrin yenidən qurulmasını həyata keçirir"

"Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin sədrliyi ilə aprelin 12-də 2022-ci ilin birinci rübündə həyata keçirilmiş tədbirlər və qarşıda duran vəzifələrlə bağlı müşavirə keçirilib. Müşavirədə tək cə 2022-ci ilin birinci rübünə dair yox, böyük bir dövrü əhatə edən görülmüş işlərlə bağlı fikirlər səsləndirildi". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Cavid Osmanov bildirdi.

Onun sözlərinə görə, eyni zamanda müşavirədə qarşıda duran vəzifələr müəyyənləşdirildi: "44 günlük Vətən müharibəsində əldə etdiyimiz qələbə, postmünaqişə dövrü, Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin sonrakı mərhələsi, beynəlxalq aləmdə Azərbaycan dövlətinin yaratdığı yeni reallığın qəbul edilməsi və bir çox sahələrlə bağlı müşavirədə müzakirələr aparıldı və ölkə Prezidenti tərəfindən yeni hədəflər müəyyənləşdirildi. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə tarixi qələbəmizdən dərhal sonra həmin ərəzələrdə böyük yenidənqurma və bərpa işlərinin aparılması üçün fərmanlar imzalanmış, dövlət büdcəsindən müəyyən məbləğdə pul ayrılmasıdır.

Bildiyimiz kimi 2021-ci il və 2022-ci illərdə işğaldan azad edilmiş torpaqlara 2.2 milyard manat vəsait ayrılmışdır. Həqiqətən də geriye baxdıqda görürük ki, tarixdə görülməmiş işlərə imza atmışıq və bu işlərin görülməsini Azərbaycan öz gücü ilə həyata keçirmişdir. Burada qısa müddətdə Füzuli Beynəlxalq hava limanının tikintisi başa çatdı, avtomobil yollarının çəkilməsi, dəmiryol xətlərinin çəkilməsi, yüksək gərginlikli elektrik enerjisi təminatı, içməli su, qaz təminatı, infrastrukturalarının həyata keçirilməsi ilə bağlı işlər davam etdirilir, o cümlədən erməni vandalları tərəfindən darmadağın edilmiş tarixi, dini mədəni abidələrimiz bərpa olunur. Ölkəmizin birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu böyük layihələr həyata ke-

çirir, turizm potensialının artırılması üçün müasir mehmanxanaların tikintisi davam etdirilir. O cümlədən iki beynəlxalq hava limanının tikintisinin davam etdirilməsi, Ağdam və Şuşa şəhərinin baş planlarının təsdiq olunması və buna uyğun işlərin həyata keçirilməsi planlaşdırılır. Bütün bunlar əlbəttə ki, böyük işlərdir. Bunlardan əlavə Ermənistanın bu gün də Azərbaycana qarşı davam etdirdiyi mina terrorunun aradan qaldırılması ilə bağlı tədbirlər həyata keçirilir. Çox təəssüf ki, bu sahədə Azərbaycana heç bir yardım göstərilir. Azərbaycan öz gücü ilə ən müasir texnoloji avadanlıqları gətirərək minlərlə təmizləyir. Ermənistanın verdiyi mina xəritələrinin dəqiqliyi çox təəssüf ki, 25 faizdən azdır. Eyni zamanda bütün ərəzələrin yenidənqurulması və bərpası ilə yanaşı Şuşanın da yenidənqurulması və bərpası çox böyük önəm daşıyır. Burada artıq bir çox işlər həyata keçirilib. Nəzərə alsaq ki, bu il Şuşanın 270 illiyidir. Şuşa Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtıdır. Eyni zamanda TÜRKSOY tərəfindən Şuşa 2023-ci ildə türk dünyasının paytaxtı elan edilmişdir. Bütün bunlar həyata keçirilən böyük işlərin, tədbirlərin nəticəsidir.

Dünyada münaqişələr bitdikdən sonra müxtəlif donor təşkilatları birləşib həmin ərəzələrin bərpası üçün əlavə maliyyə vəsaitinin ayrılması ilə bağlı qərarlar qəbul edir. Bu günə kimi çox təəssüf ki, Azərbaycanla bağlı belə qərarlar qəbul olunmayıb. Bu sahədə də təəssüf ki, Azərbaycana qarşı ikili standartlar mövcuddur. Amma ölkəmiz öz gücü, qüdrəti ilə bu ərəzələrin yenidənqurulmasını və bərpasını həyata keçirir".

Abutel İlhamqızı

ŞUŞA dünyaya azərbaycanlılarını qoynuna alıb

Bu günlər qoynunda dünya azərbaycanlılarını görmək necə də qürurvericidir, əziz Şuşa. Onların hər biri düz 28 il sənsiz qalmışdılar. Bütün diasporlarda sənin azadlığın üçün əllərindən gələni etmişdilər. Bu gün sən azad qoynunu onlara açarkən sanki bir ana qəribçilikdən qayıdan balalarına ağışunu açıbmış kimi gəlir insana. Bütün bu xoşbəxt görüntülərin fonunda 2020-ci ilin payızında Vətəne qayıdışını xatırlayıram. Qayıdışını Şəhidlər Xiyabanından saldın, şəhidini, torpaq uğrunda canlarından keçənlərini bəyirə basdın, 1990-cı illərin 20 Yanvarında, Xocalı qətlində, bir-birinin ardınca işğal olunan qolbudaqlarında can qoyub, qan tökən igid övladlarını ziyarət etdin, azadlığının müjdesini doğmalarına verib Qarabağa-ata-baba yurduna doğru yolçuluğa çıxdın, Şuşa. Sənə elə bu da yaraşdı. Axı sən qala qürurlü, şiş dağ vüqarlı, əzəmət mücəssəməsi, yenilməzlik simvolusan, Qarabağın ağsaqqalsan. Ey Qarabağın gözü, döyünən ürəyi, Azərbaycanın baş tacı... Bir daha azadlığın, hürriyyətin mübarək! Ey igid oğlu dağlar, mərd qızı qayalar olan gözəlliklər məskəni Şuşa. Bayrağının qırmızısından gözəllərinə köynək, yaşılından ətək biçən, mavisini göy üzünün buludları, dumanı-çəni ilə qarışdırıb gözəllərinə örpək edən Şuşa. Ey tarixin əzəli, mədəniyyətin beşiği, şeiyyətin məskəni Şuşa! İndi sən necə də bəxtiyarsan. Lakin o qara günlərin də gözəlrimiz önündən heç vaxt gedə bilməz. O günlər tariximizin səhifələrinə əbədiyyən həkk olunub. O tarixi hər dəfə yada salıb gənclərimizə də anlatmaqda onları elə böyütməliyik ki, bir daha başımız belə bələlər çəkməsin.

**Unudulmayan tarix:
28 il əvvəlki və
28 il sonrakı 8**

Yaxşı yadımdadır işğal olunduğun gün. Azərbaycanın başının üzərini dumanların aldığı gün. Qarabağdan acı xəbərləri yalnız televizordan alırdıq. Əliyevin insanların canları-qanları bahasına yurd yerlərimizin müdafiəsinə qalxmasını, onların Azərbaycan rəhbərliyindən dəfələrlə kömək istəməsini, lakin heç bir kömək ala bilmədiklərini eşitməmişdik, bilirdik. Onlara heç bir köməyin gəlməyəcəyini də bildirdik. Çünki Qarabağ o zamankı ölkə rəhbərləri tərəfindən imperiyaya hədiyyə olunmuşdu. Ona görə də ardıcıl şəkildə gedəcəkdilər. Getdilər də. Bizə qalan isə şəhid övladlarımız, yurdları talanmış di-dərginlərimiz, bir də 28 illik nisgil, həsrət oldu.

Ə z i z

Şuşa, bu gün qoynundakı dünya azərbaycanlılarını bir araya gətirən, dünya azərbaycanlılarının qurultaylarının keçirilməsinin təməlini qoyan ümummilli liderimiz sənin və sənin kimi işğal altındakı torpaqlarımızı hər zaman təəssüf hissi ilə anır, onların geri qaytarılmasına böyük inam bəsləyir və ömrünün sonunadək bu sözləri

deyirdi: "Hər bir azərbaycanlı bilməlidir və hazır olmalıdır ki, əgər bizim bütün cəhdlərimiz nəticə verməyə, nəyin bahasına olursa olsun, canımızın, qanımızın bahasına olsa da, işğal olunmuş torpaqlarımızı azad etməli, Azərbaycanın sərhədlərinin toxunulmazlığını, ərazi bütövlüyünü təmin etməliyik. Bu, qarşımızda duran vəzifədir və biz onu nəyin bahasına olur-olsun yerinə yetirəcəyik".

Ulu öndər torpaqlarımızın geri alınması üçün beynəlxalq aləmdə böyükmiqyaslı işlər həyata keçirdi. Lakin dünya susdu. Ölkəmizin Prezidenti cənab İlham Əliyev də eyni ulu öndər kimi bu istiqamətdə danışıqlar apardı, Qarabağ problemini beynəlxalq səviyyədə həll etməyə, düşmənin sülh yolu ilə torpaqlarımızdan çıxarılmasına çalışdı. Lakin dünya yenə də susdu. Mənfur düşmən isə hələ üstəlik yeni ərazilər işğal etmək xülyasına düşdü. Belə olanda isə ulu öndərimizin həm mənəvi, həm də siyasi varisi Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusu düşməni yerlərində oturmağı bacardı. Şəhər, qəsəbə və kəndlərimiz bir-birinin ardınca düşməndən geri alındı. Biz övladlarımızı itirdik, lakin onların qanı ilə Azərbaycan tarixinin yeni səhifələrini yazdıq.

8 noyabr 2020-ci il. Qarabağın döyünən ürəyi Şuşanın azadlıq müjdesini xalqına çatdıran Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev: Mən bu gün, eyni zamanda, ulu öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etdim, onun ruhu qarşısında baş əydim. Ürəyimdə dedim, xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətinə yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdik! Bu, böyük Qələbədir! Şəhidlərimizin, Ulu Öndərin ruhu şaddır bu gün! Gözün aydın olsun, Azərbaycan! Gözünüz aydın olsun, dünya azərbaycanlıları! Mən bu günlərdə dünya azərbaycanlılarından və Azərbaycanda yaşayan insanlardan minlərlə məktub alıram. Hər gün minlərlə məktub. Sadəcə olaraq, heylsilənirəm ki, bütün bu məktubları oxuya bilmirəm. Sadəcə olaraq, vaxt çatmır. Nə qədər gözəl sözlər, nə qədər böyük dəstək göstərilir. Bu gün biz bir daha bütün dünyaya sübut edirik ki, biz böyük xalqıq, biz məğrur xalqıq! Biz yenilməz xalqıq! Biz döyüş meydanında düşməne yerini göstəririk!

Bəli, 28 il əvvəlki 8-in üzərindən 28 il sonrakı 8 xətt çəkdi. Şuşa əbədiyyən Azərbaycana-öz doğma anasına qaytarıldı. Artıq qovuşub iki doğma. Onlar indi Azərbaycan bayrağını çiynlərinə salıb Şuşanın ən uca zirvəsində oturub bir-biri ilə ötənlərdən söhbət edir, biçib-tikəcəkləri yeni qırmızı köynəklərdən, yaşıl ətəklərdən, mavi kəlağaylardan danışırlar.

Zamanın o başındakı səkkizlə bu başındakı səkkiz bir-birindən nə qədər fərqli olsa da, Şuşanın taleyində o səkkizlərin hər ikisi var imiş...

MƏQALƏ+ÖZƏL

Alınmaz qaladır Şuşa

Tarix də göstərib, zaman da sübut edib ki, Şuşanın işğalı mümkün olmayan məsələdir. Bəs necə olmuşdu ki, millətdən, Vətəndən, ordudan məhrum ermənilər bunu edə bilməmişdilər? Elə bu məsələyə yenidən qayıtmaqda məqsədim də bir daha xatırlatmaqdır ki, Şuşa işğal oluna bilməzdi. Tarixə nəzər salaq: Feodal müharibələri dövründə Şuşa bir neçə dəfə tarixin sınağından uğurla çıxaraq qalib gəlib. Bu qalaya hücum edən Məhəmməd Həsən xan Qacar, Fətəli xan Əfşar, Ağa Məhəmməd şah Qacar onu ala bilməmişlər. Qarabağ hökmdarı Pənahəli xan ərazini düşmənlərdən qorumaq məqsədilə xanlığın ən strateji mövqelərində müdafiə qurğularının tikintisinə başlamışdır. 1747-ci ildə İran hökmdarı Nadir şah Əfşarın ölümündən sonra Pənahəli xan özünü bu torpaqların xanı elan edir və xanlıq ərazisini düşmən hücumlarından qorumaq məqsədilə mükəmməl qala tikdirməyi qərara alır. 1748-ci ildə Bayat qalası, 1752-ci ildə isə Şahbulaq qalası inşa edilmişdir. Lakin Pənahəli xan müharibələr dövründə əhalinin sığınması üçün daha etibarlı, üç tərəfi keçilməz sıldırım qayalarla əhatə olunmuş elçatmaz dağ yaylasında yeni bir qala ucaltmağı qərara almışdır. Yeni qala ilk illərdə öz banisinin adı ilə "Pənahabad", sonralar isə "Şuşa" adlandırılmağa başlamışdır.

Beləliklə, tarixə, sərkərdələrə meydan oxuyan Şuşa alına bilməzdi, o, 1992-ci ildə düşməne verilmişdi və 2020-ci ildə tarix yazan igidlərimiz tərəfindən geri alındı. O tək geri alınmadı, həm də alınmaz qala olduğunu sübuta yetirdi.

8 noyabr: "Dağlarda toy"un qara bayramı

Ermənilər 1992-ci ildə Şuşanın işğalı üçün həyata keçirdikləri əməliyyatları məxfi olaraq "Dağlarda toy" adlandırılmışlar. Tarixən Azərbaycanda gözü olan mənfur düşməndən bundan başqa nə gözləmək olardı

ki? Yüzlərlə insanı himayədarlarının köməyi, yardım əli ilə qətlə yetirən, minlərlə insanı yurtsuz-yuvasız edən, evini dağıdan, insanların göz yaşını, faciəsi üzərində öz səadətini quran, hələ üstəlik bunu toy adlandıranlar insanlıq adına layiq deyillər.

1992-ci il mayın 8-də Ermənistanın silahlı quldur dəstələri işğala məruz qoyduqları Şuşada bütün beynəlxalq hüquq normalarını pozaraq mədəniyyət nümunələrinə qarşı vandalizm aktları törətmiş və 600-ə yaxın tarixi-memarlıq abidəsini, o cümlədən Pənahəli xanın sarayını, Yuxarı Gövhər ağa və Aşağı Gövhər ağa məscidlərini, Xurşidbanu Natəvanın evini, Molla Pənah Vaqifin meqbərəsini yerlə-yeksan etmiş, 7 məktəbəqədər uşaq müəssisəsini, 22 ümumtəhsil məktəbini, mədəni-maarif, kənd təsərrüfatı texnikumlarını, orta ixtisas musiqi məktəbini, 8 mədəniyyət evini, 22 klub, 31 kitabxanını, 2 kinoteatrı, 8 muzeyi, o cümlədən Şuşa Tarix Muzeyi, Azərbaycan Xalça Muzeyinin filialı və xalq təbiiqi sənəti muzeyi, Qarabağ Dövlət Tarix Muzeyi, turist bazasını, Qafqazda yeganə Şərq musiqi alətləri fabrikinə dağıtmış, buradakı nadir sənət incilərini talamış və məhv etmişlər. Şəhərin tarixi muzeyinin 5 minədək əşyası, Azərbaycan Xalçası və Xalq Təbiiqi Sənəti Dövlət Muzeyinin Şuşa filialı, Dövlət Qarabağ Tarixi Muzeyinin 1000-dək əşyası, peşəkar Azərbaycan musiqisinin banisi, bəstəkar Üzeyir Hacıbəyovun (300-dən çox əşya), müğənni Bülbülün (400-dək əşya), musiqiçi və rəssam Mir Möhsün Nəvvabın (100-dən çox əşya) xatirə muzeylərinin fondları qarət edilmişdir.

"Dağlarda toy" əməliyyatı 30 ilə yaxın bir dövrdə davam etdirilibdir. Ermənistanın baş nazirinin Şuşadakı "qələbə" xülyalı son rəqsi də həmin əməliyyatın bir xəttini təşkil edir.

Lakin Şuşa dağları əli qavallı Xan Şuşinskiyin, Bülbülün, Cabbar Qaryağdıoğlunun, Hacı Hüsünün, Məcid Behbudovun, İslam Abdullayevin Mirzə Sadiqin sinəsinə basdığı tarixin müşayiətindəki möcüzəli səsləri toy-

bayram hesab edib hər zaman. Bu dağlar ermənilərin hər xalqdan bir not, bir akkord oğurlayıb düzenlədikləri musiqidən heç nə alamaz. Bağrıdan süzülən Turşsu, İsabu-lağı, Səkinə bulağı, İsti bulaq, Soyuq bulaq, Çarix bulaq, Saxsı bulaq, Qırx bulaq, Yüz bulağın paklığı, saflığı ilə "Şüşə" adlanan Şuşanın dağları sərxoş ermənilərin murdar rəqsindən heç nə anlamaz. Bu dağlar öz insanının ayaq səslərini, toxunuşlarını toy, bayram bilir, yad tapdığından heç nə anlamaz. Elə bütün bunlara görə də bu dağlarda "Dağlarda toy" əməliyyatını Ali Baş Komandanımız və Azərbaycan Ordusu noyabr əməliyyatı-Şuşanın azadlığı ilə ermənilərin qara bayramına çevirdi.

Ölkəmizin rəhbəri dəmir yumruğunu düşmənin başına endirməklə, bu dağlara təşnəsi olduğu Azərbaycan toyunu bəxş etdi: "Bu günlərdə dəfələrlə Azərbaycan xalqına müraciət edərək düşməne yumruq göstərmişdim, yumruq göstərmişdim. Demişdim ki, bu yumruq elə belə yumruq deyil. Bu, dəmir yumruqdur. Bu dəmir yumruqla düşmənin başını əzirik və əzəcəyik! Eyni zamanda, bu yumruq birliyimizin rəmzidir. Bax, bu gün Azərbaycan xalqı bu yumruq kimi birləşib! Həmişə belə olacaq! Bu birlik əbədi olacaq! Bu birlik bizə gələcəkdə də bütün vəzifələri icra etmək üçün imkan yaradacaq. Mən bütün bu illər ərzində - 17 il ərzində Azərbaycan xalqının dəstəyini hiss etmişəm, görmüşəm, inamını, mənə olan xoş münasibəti görmüşəm. Bu, mənə güc verir. Bu, mənim siyasətim üçün əvəzolunmaz dəstəkdir. Həmişə Azərbaycan xalqını əmin edirdim ki, mən Vətənə, doğma xalqıma ləyaqətlə, sədəqətlə xidmət edəcəyəm. Şadam ki, sözümlərin üstündə durmuşam. Həmişə olduğu kimi, sözüme sadıq olmuşam.

Bu tarixi bir gündə Azərbaycan xalqına bu müjdəni vermək mənim həyatımda bəlkə də ən xoşbəxt günlərimdən biridir.

Əziz Şuşa, sən azadsan!

Əziz Şuşa, biz qayıtmışıq!

Əziz Şuşa, biz səni dirçəldəcəyik!

Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!"

Şuşa, növrağın düşmənin bağırını yarı

Azadlığından sonra Cıdır düzündə "Xarıbülül" Musiqi Festivalının keçirilməsi düşmənin bağırına dağ çəkdi. Azərbaycan musiqisinin heyretəməz səsi dağlarına-daşlarına yayıldıqca elə bil oyandı, təşnəsi olduğu bu səslə sanki özünə qayıtdı. Azərbaycan musiqisinə göylərdə quşlar dayanıb qulaq asırdı. Axı onlar da bu səsə həsrət idilər. Bu səs düşmənin qulağına yara oldu. Bu səs Cıdır düzündən düşmənin murdar ayaqlarının izlərini sildi.

Daha sonra Molla Pənah Vaqifin muzey-meqbərə kompleksinin açılışı, "Vaqif Poeziya Günü" nin keçirilməsi, Natəvanın bulağının bərpası, Şuşaya yol çəkilməsi, elektrik enerjisi ilə təminatının yaxılaşdırılması və digər tədbirlərin hər biri yaxınlıqdakı düşmənin göz dağına çevrildi.

Azərbaycanın Mədəniyyət Paytaxtı ?lan edilməyin, bu ilin isə sən ilin olması bizim qürurumuz, düşməninse ölümüdür. Budur, sən dünyanın hər yerindən gələn azərbaycanlıları-soydaşlarımızı qoynuna almışan. Onları tarixinin seyrinə çıxarmışan. Yaxın günlərdə isə Dünya Azərbaycanlılarının V Qurultayına ev sahibliyi edəcəksən. Düşmən üçün bundan ağır günlər ola bilermi? Sənə də baş tutan bu tədbirlərin hər biri məğlub düşmənin yeni-yeni məğlubiyətləridir.

Növrağın mübarək, Şuşa. Sənə başını bax belə dik tutmaq yaraşır. Ey Qarabağın baş tacı, bundan sonra ta sən hər zaman belə qürurla yaşayacaqsan. Çünki bu gün dünyanın bəhs etdiyi Azərbaycanın bir yurdu-san. Çünki sən arxanda Ali Baş Komandanımız və Milli Ordumuz dayanır. Nə qədər ki, Azərbaycan var, sən hər zaman üzün güləcək, Şuşa. Çünki bütün torpaqlarımız qalib ölkənin qoruması altındadır.

Mətanət Məmmədova

"Azərbaycan diaspor təşkilatlarının fəaliyyəti yeni reallıqlarda uğurla inkişaf edir"

"Bu il Şuşa şəhərində baş tutacaq Dünya Azərbaycanlılarının V Qurultayı xüsusi önəm daşıyır və olduqca qürurvericidir". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Sevil Mikayılova bildirib. Onun sözlərinə görə, tədbirdə 65 ölkədən 400 nəfərə yaxın diaspor nümayəndəsinin iştirakı gözlənilir: "Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ordumuzun işğaldan azad etdiyi torpaqlarda diaspor nümayəndələrinin görüşməsi, müzakirələr aparması Qarabağ həqiqətlərinin dünyaya çatdırılması işində olduğu kimi, bərpa-quruculuq işlərinə də öz töhfəsini verəcək.

Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızla əlaqələr xeyli genişləndirib və diasporla iş dövlət siyasətinə çevrilib. Azərbaycanda diaspor quruluşu sahəsinə hələ ümumilli lider Heydər Əliyevin dövründə və onun rəhbərliyi altında başlanılıb. Heydər Əliyevin başçılığı ilə 1999-cu ilin dekabr ayında dünya azərbaycanlılarının I qurultayı keçirilib, 2002-ci ildə isə Azərbaycana diaspor siyasətini koordinasiya etmək məqsədi ilə diasporla iş üzrə dövlət komitəsi yaradılıb. Azərbaycanda 31 dekabr - Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi gününün bayram kimi qeyd olunması ümumi milli diasporun formalaşmasında, Azərbaycan lobbisinin inkişafında başlıca məqamlardan biri olmuşdur".

S.Mikayılova qeyd edib ki, ötən illər ərzində Azərbaycan diaspor təşkilatları ciddi inkişaf yolu keçib: "Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində Azərbaycan Diasporu-

na Dəstək Fondunun yaradılması haqqında Fərman imzalayıb.

Həyata keçirilmiş məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində dünya azərbaycanlılarının konsolidasiyasında diasporanın təşkilatlanması iqtisamətində yeni mərhələnin başlanğıcı qoyulub, azərbaycançılıq həm Azərbaycanda, həm də bütün dünyada yaşayan azərbaycanlılar üçün əsas ideyaya çevrilib. Qazanılmış nailiyyətlər ölkə daxilində milli birliyin təmin olunmasına, dünya azərbaycanlıları arasında həmrəyliyin güclənməsinə zəmin olub".

Deputat həmçinin vurğulayıb ki, son dövrlər Azərbaycan diaspor təşkilatları uğurla inkişaf edir, koordinasiya mərkəzləri yaradılır: "Tarixi qələbə qazandıqımız ikinci Qarabağ müharibəsində də diasporumuzun uğurlu fəaliyyəti Azərbaycanın haqq savaşına öz töhfəsini verdi. Həm lobbicilik, həm diaspor iştirakında atılan addımlar ikinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycan diasporunun bütün nümayəndələri Ali Baş Komandanın ətrafında "dəmir yumruq"

kimi birləşməyi bacardı.

Bu dövrdə diaspor nümayəndələri dünyanın 30-dan çox 200-dəkakəsiya keçirdi və Azərbaycanın haqq səsinə dünyaya çatdırmağa çalışdı. Bu aksiyalarda ümumilikdə 25 mindən çox soydaşımız və dost xalqların nümayəndələri iştirak edib. 50-dən çox ölkədə fəaliyyət göstərən 300-ə yaxın diaspor təşkilatı tərəfindən müxtəlif ölkələrin dövlət və hökumət rəhbərlərinə, parlament üzvlərinə, beynəlxalq təşkilatlara bəyanatlar, müraciətlər göndərilib. Bu da onu göstərir ki, Azərbaycan diasporu milli maraqlar üçün əlindən gələni etməyə hazırdır. Diaspor təşkilatlarının səmərəli fəaliyyət göstərməsi üçün görülən tədbirlər xaricdə yaşayan soydaşlarımız arasında milli maraqlara, Azərbaycanın nüfuzunun artmasına xidmət göstərmək istəyini motivasiya edib və hər kəsin vahid məqsədlər üçün bir mövqedə birləşməsinə stimula verib".

Abutəl İlhamqızı

"Azərbaycanlılar bütün dünyada birləşir"

"İlk növbədə Ulu Öndər azərbaycançılıq ideyasını yeni bir mərhələ və statusa qaldırdı. Biz bilirik ki, dünyada 50 milyondan çox etnik azərbaycanlı yaşayır. Onlardan 10 milyonu Azərbaycanda, 2 milyon yarımdan çoxu Rusiyada, yarım milyondan çoxu isə Ukraynadadır". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında deputat Rüfət Quliyev deyib.

Onun sözlərinə görə, bir çox ölkələrdə azərbaycanlıların mövqeyi çox güclüdür: "Amma onların bütün qüvvəsini birləşdirmək Ulu Öndərin söyləri nəticəsində başlayıb. Cənab Prezident də bu siyasəti uğurla davam etdirir. Biz bu siyasətin günü-gündən bəhrəsini görürük və Azərbaycanlılar bütün dünyada birləşir".

Deputat sözlərinə belə davam edib: "Cənab Prezidentin beynəlxalq siyasətinin bir qolu da buraya istiqamətlənib. Biz də bu ənənəni davam etdirəcəyik və çalışacağıq ki, diaspor inkişaf etsin. Burada xüsusilə diasporla fəaliyyət göstərən Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Fuad Muradovu göstərmək olar. O iki il yarım diasporun sədri kimi fəaliyyət göstərir. İndiyə kimi 45-50 ölkədə fəaliyyəti olub və azərbaycanlılarla görüşüb".

Ayşən Vəli

Vaxtı keçmiş məhsullarla bağlı hansı tədbirlər görülür?

“Qanunvericilikdə yararlılıq vaxtı keçmiş ərzaq mallarının satışı qadağandır”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov bildirib. Onun sözlərinə görə, bununla bağlı olaraq hər hansısa marketdə vaxtı keçmiş məhsul tapılırsa həmin marketi minimum 1500 manat cərimə gözləyir. Yararlılıq vaxtı keçmiş məhsulların hərəkət aloqritmi aşağıdakı kimidir:

1. Yararlılıq vaxtı keçmiş mal ya dövlət orqanlarının təsiri və ya market sahibinin təsiri ilə satışdan çıxarılır.
  2. Satışdan çıxarılan hər bir məhsul çıxarılaq müəyyən bir yerə toplanılır.
  3. Toplanılan məhsullar həmin malı gətirən distribüterə qaytarılır.
  4. Distribüterdə ya onu başqa qablara tökülür ya da həmin malın qiymətini və tarixini dəyişərək yenidən istehlakçıya yönəldir.
- “Azad İstehlakçılar Birliyi 25

ildir ki, bu algoritmi alt-üst etmək istəyir. Biz Qida Təhlükəsizlik Agentliyi yaranan vaxtdan təklif edirik ki, yararlılıq vaxtı keçmiş malları istehlakçıya deyil, birbaşa zibilxanaya tulanılmalıdır. Necə ki, Azad İstehlakçılar Birliyinin Sumqayıt şəhər şöbəsinin üzvü İbrahim İbrahimov və Qida Təhlükəsizlik Agentliyinin Sumqayıt nümayəndəliyi son 2 ayda 200 tona yaxın vaxtı keçmiş ərzaq mallarının Sumqayıt palıqonunda

məhv edib. Bu da Qida Təhlükəsizlik Agentliyi ilə Azad İstehlakçılar Birliyinin birgə səyi nəticəsində həyata keçirildi. Ancaq əsas səy istehlakçının özü sayəsində baş verdi. O şirkətsə “Sun Food” şirkətidir. Biz çağırırıq ki, “Sun Food” şirkətinə digər şirkət-

lər də qoşulsun və istehsal etdikləri məhsulun yararlılıq müddəti bitdikdən sonra o yenidən satışa çıxarılmasın. Çox təəssüf ki, bu problem hələ də qüvvədə olaraq qalır. “Sun Food” şirkətindən başqa heç bir şirkət bu fəaliyyəti həyata keçirmir. Bayaq qeyd etdiyim kimi həmin alqoritmlər hələ də qüvvədə qalır.

Azad İstehlakçılar Birliyi bu proseslərin əleyhinədir və mütləq bununla bağlı bir MMC yaradılmalıdır. Həmin MMC-də bütün mağazalardan vaxtı keçmiş məhsulları aradan qaldıraraq, zibilxanaya atmalı və ya da başqa məqsədlə istifadə olunmalıdır. Mənim tanıdığım bir neçə insan var ki, onlar vaxtı keçmiş məhsulları pulla almağa hazırdılar. Çünki həmin insanlar bu məhsulları tamamilə başqa bir məqsədlə istifadə edirlər. Lakin biz görürük ki, vaxtı ilə keçmiş məhsulların son ünvanı biz istehlakçılar olur. Nazirlər Kabinetinin 94 sayılı qərarının tələbləri yerinə yetirilsəydi biz böyük supermarketlərə də açıq şəkilə konfet satışı görə bilməzdik.”

Banuçığək Hüseynli

“Bundan sonra heç bir qüvvə Sülh müqaviləsini əngəlləyə bilməz”

“Bildiyimiz kimi 44 günlük Vətən müharibəsi nəticəsində təcavüzkar Ermənistanın biabırçı məğlubiyyətindən sonra bu ölkədə ictimai-siyasi durum ağır olaraq qalmaqdadır. Müharibədən sonrakı bütün dövrlərdə də baş verən proseslər Azərbaycan diplomatiyasının təntənəsini bir daha sübut edir. İstər 2020-ci il 9-10 noyabr, istər 2021-ci ildə Moskva-da və Brüsseldə keçirilən gərgin görüşlər Müzəffər Ali Baş Kəmandanın yenilməzliyini təsdiq etdi”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında deputat Məlahət İbrahimqızı deyib.

Onun sözlərinə görə, bütün bunlara baxmayaraq bu günədək həm daxildəki revanşist qüvvələr, həm də xaricdəki şovonist erməni millətçilərindən ibarət erməni diasporu heç cür bu məğlubiyyətlə barışmaq istəmir: “Hətta təcavüzkar mahiyyətli erməni millətçilərinin arxasında duran və uzun illər onlara hər cür dəstək və ilham verən dünya erməniliyi də sanki pusquda dayanaraq yeni bir münaqişə yaratmaq üçün firsət gözləyirlər. “Bəlkə də qaytardılar” xülyası ilə yenidən bir tərribat törətməyə çalışanlar Sülh danışıqlarının geridönməz proses olduğunu hələ də anlamırlar. Xüsusilə də əlləri Xocalı uşaqlarının qanına bulaşmış və törətdikləri hərbi cinayətləri ört basdır edən Sarkisyan və Koçaryan kimilər hər vechlə hakimiyyətə gəlmək planı ilə

yeni cinayətlər törətməyə cəhd edirlər. Çox təəssüf ki, bu qüvvələrin girovu olan və uzun onilliklər boyu beyni zəhərlənmiş erməni xalqı hələ də bir alət kimi istifadə edilir”.

Məlahət İbrahimqızı sözlərinə belə davam edib: “Bildiyimiz kimi Azərbaycan-Ermənistan arasında post-müharibə dövründə münasibətlərin normallaşması və bütövlükdə bölgənin gələcəyi naminə yetərli hüququ əsas var və bunun üçün hətta zəmanət verən ölkələr və beynəlxalq təşkilatlar məlumdur, eləcə də birbaşa və ya dolayısı öhdəliklər müəyyənleşmişdir. Buna baxmayaraq bu qüvvələr hələ də anlamırlar ki, bu proses artıq geri dönməzdir. Görünür vaxtilə hakimiyyətdə olmuş bir qrup cinayətkar erməni ünsürləri dünyada mövcud olan ikili standartlarla fitnə çıxaran imperialist qüvvələrə hələ də ümid edirlər. Hesab edirəm ki, 6 aprel 2022-ci il tarixində Brüsseldə Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin dəvəti ilə Azərbaycan Prezidenti, Ermənistanın Baş Naziri ilə keçirilən görüşlər və səsləndirilmiş bəyanatlar bu qüvvələrə tutarlı cavabdır. Faşist xislətli erməni revanşistləri və erməni millətçiləri cənab Şarl Mişelin Brüssel görüşlərindən sonra verdiyi bəyanatdan dərs çıxarmaq əvəzinə daha çox ara qarışdırmaq və tərribat törətmək niyyətindədir. Əslində cənab Mişel bəyanatında səsləndirdikləri fikirlər hər zaman xalqımızın milli maraqlarını ifadə edən Azərbaycan xalqının əvəzənilməz lideri, möhtərəm cənab İlham Əliyev tərəfindən Sülh sazişi ilə bağlı Ermənistanla göndərilmiş

təkliflərin ifadəsi idi.

Bu mənada bu qüvvələr çox gözəl dərk edirlər ki, onlar Sülh sazişinə gedən yolda ancaq qara tikan kolu ola bilərlər. Sadəcə bir gün onların da hesab, sorğu-sual günün olacağını və uzun illər beynlərini zəhərlədikləri əzilmiş və səfil durumda olan erməni xalqının onlardan haqq-hesab tələb edəcəyini dərk edirlər. Bu aqoniyədə olan quldur Sarkisyan və Koçaryan kimilərin son çırpıntılarıdır. Azərbaycanın Müzəffər Ordusunun təcavüzkar Ermənistan üzərindəki möhtəşəm Zəfərlə çoxxəsrlik saxta erməni tarixinin “qəhrəmanları”nın iç üzü tamamilə ifşa olunubdur. Artıq bütün dünyaya bilir ki, möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin müdrik diplomatiyası ilə uydurma erməni mif darmadağın edilmişdir.

Bugün hər kəsə gün kimi aydındır ki, erməni millətçiləri tərəfindən uydurulmuş və əsil mahiyyəti yalan, saxtakarlıq olan psevd erməni tarixləri 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra iflasa uğramışdır. Əminəm ki, nə vaxtsa çağdaş erməni tarixinin ən utançverici səhifəsi olan “Böyük Erməbi Rüsəvayçılığı” və ya “Saxta erməni tarixinin iflası” də qələmə alınacaqdır. Üzümü uçurumun başında dayanan erməni xalqına müraciət edərək, demək istəyirəm ki, nə qədər ki, gec deyil, erməni revanşistlərə, Sarkisyan və Koçaryan kimi xalqına qənim kəsilmələrə layiqincə cavab verin. Birdəfəlik bilin ki, bu bölgənin taleyinin açarı Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin əlindədir”.

Ayşən Vəli

Elcin Bayramlı

İtirilmiş nəsillər

Azərbaycanda əbədi problemlərdən biri də nəsillərarası estafetin ötürülməsi ilə bağlıdır. Xüsusən də kadrlarla bağlı məsələlərdə. Son dövrlərdə həm dövlət, həm də ictimai təşkilatlarda daha çox gənclərin irəli çəkilməsi tendensiyası müşahidə olunur. Əlbəttə, hər hansı bir təşkilatda, idarədə, nazirlikdə bir şəxsin çox uzun dövrdə vəzifədə qalması istər-istəməz həmin strukturda ətalət yaradır, yenilməyə və müasir tələblərə cavab verən iş prinsiplərinin bərqərar olmasına mane olur. Məhz bu səbəbdən son dövrlərdə dövlət strukturlarında, özəl müəssisələrdə, ictimai təşkilatlarda bu proses gedir- pensiya yaşını keçmiş nəsillər gənc nəsillə əvəzlənir. Bu dediyimiz kimi çox müsbət haldır, lakin burada bir balaca “əmma” var.

Bu “əmma” ondan ibarətdir ki, əksər hallarda bu dəyişiklik baş verərkən bir mərhələ hoppanma baş verir, nəsillər arası davamlılıqda qırılma olur. Belə ki, yaşlı nəslə ortayaşlı nəsil əvəzləmək əvəzinə, gənc nəsil əvəzlənir. Yəni, konkret misaldə desək, 70-80 yaşlı bir şəxsi məsul vəzifədən azad edirlər, amma yerinə... 25-30 yaşlı gənci təyin edirlər. Burada artıq davamlılıq, sistemlilik pozulur. O gəncdən daha təcrübəli, daha bilikli, daha çox dünyagörüşə malik orta nəsil var, onlar sanki itir, buxarlanırlar.

Əvvəla, bu gənc məsul vəzifə üçün hələ hazır deyil, ola da bilməz. Xalqın, ölkənin taleyinə təsir göstərəcək qərarları hazırlayan, qəbul edən 25-30 yaşlı şəxsin yaşı, həyat təcrübəsi, bilik bazası, insanlarla işləmək üçün psixoloji hazırlığı yetərli deyil. Buna görə də, o nərdivanın bir neçə pilləsini birdən hoppayıb keçəndə burada problem olur. Lakin orta yaşlı nəsil, deyək ki, 1965-1985-ci illər arası doğulanlar, hazırda 35-55 yaş arası şəxslər həm yaşlılardan, həm də gənclərdən bütün sahələrdə daha üstündürlər, təəssüf ki, onlara həm dövlət, həm də ictimai təşkilatlarda çox az rast gəlinir.

Bu nəsil tarixin ən keçməkeşli dövrünü, ən aktiv prosesləri yaşayıb- Sovet dövrünü də görüb, müstəqilliyin əldə olunması dövründəki proseslərdə iştirak edib, beynəlxalq və ölkədaxili siyasi proseslərin içində olub, 1-ci Qarabağ müharibəsində döyüşüb, ölkənin yenidən qurulmasında əsas işçi qüvvə olub, həm əvvəlki, həm də sonrakı sosial və iqtisadi sistemləri, bilir, üstəlik, o müasir texnologiyaların yaranması və formalaşmasında lap başdan iştirak edib, daha çox xarici ölkələrdə olub görüb-götürüb, ölkəni və xalqı daha yaxşı tanıyır. Beləliklə, bu nəsil idarəetmə və peşəkarlıq cəhətdən ideal nəsilədir. Çünki, həm yaşı, həm dünyagörüşü, həm təcrübəsi, həm bilik səviyyəsi, həm texnoloji sahəyə bağlılığı, həm psixoloji vəziyyətinə görə hər iki nəsilədən üstündür. Bu, “Qızıl Orta” nəsilidir. Lakin bu nəsil ortalıqda görünmür, başqa sözlə desək, bu, itmiş, itirilmiş nəsilidir.

Son dövrlərdə çox uzun müddət vəzifələrdə ilişib qalmış bu çox yaşlı (70-80) nəsilədən bəzən vətəndaşlarımız tələb edirdilər ki, onlar dəyişilsin, yerinə gənclər təyin edilsin. Bir çox hallarda belə də edildi. Lakin çox azsaylı istisnalarda bu, əksər hallarda bu heç də yaxşı nəticə vermədi. Həmin sahədə daha çox problemlər yarandı, əvvəlkindən daha çətin vəziyyət yarandı.

Məhz bu səbəbdən də bu itirilmiş ortayaşlı nəslin “tapılması” və onların dövlət və ictimai strukturlarda irəli çəkilməsi, daha soğrusu yaşlı nəslə əvəzləməsi lazımdır. Beləde, həm nəsillər arası əlaqə pozulmaz, həm yanaşma daha optimal olar, həm də yaşlı və gənc nəsillə xarakterik problemlər aradan qalxar. Estafet sistemi də pozulmaz- yaşlı nəsil estafeti ortayaşlı nəslə verməli, onlarda sonradan onu gənc nəslə ötürülməlidirlər. Yəni, hər dəfə gənc nəsil aşağıdan başlayır, təcrübə bilik dünyagörüşünü artıraraq orta yaşda məsul işlərə başlayır və yaşlandıqda yerini orta nəslə verir, həmin orta nəsil də öz yerini gənclərə verir. Beləliklə, həm təbiətin qanunları pozulmur, həm cəmiyyət sistemi sağlam olur, həm də ölkədə zamanın tələblərinə uyğun inkişaf baş verir.

Dövlət sistemində, ictimai və siyasi təşkilatlarda, özəl strukturlarda belə yaşamağa üstünlük versə, bu, ölkəmiz və xalqımız üçün daha çox faydalı olar. İtməmiş, daha doğrusu itirilmiş nəslə tapmalıyıq və ölkənin və xalqın yükünü onların üzərinə qoymalıyıq. Heç şübhə yoxdur ki, onlar bu yükün öhdəsindən digər nəsillərə nisbətən daha yaxşı gələcəklər və ölkəmizin inkişafına öz töhfələrini verəcəklər.

İş yeri qaydaları iş yerinin üslubuna, görülən işə, iş yeri siyasətinə və bir çox amillərə görə dəyişə bilər. Kadrların əməl etməli olduğu qaydalar hər bir iş yerində əsasən eyni olsa da, işin keyfiyyətinə uyğun olaraq daha sərt qaydalar da tətbiq oluna bilər.

Ümumiyyətlə, iş yerinə aid olan maddələrə əməl edilmə-

dikdə, işəgötürənin təminat və xəbərdarlıq etmədən işdən çıxarmaq hüququ var. Ənənəvi qaydalar kortəbii şəkildə inkişaf edən və ənənəyə sadıq qalan qaydalardır. Bunlar yazılmayıb və hər kəsə aiddir. Bu qaydalar zaman, iş yeri şəraiti və cəmiyyət tərəfindən müəyyən edilir.

Ümumiyyətlə, ənənəvi qaydaları aşağıdakı kimi sadalaya bilərik:

- Həmkarlara, işəgötürənlərə və rəhbərlərə hörmətlə yanaşmaq,
- Korporativ ünsiyyətdə hörmətli olmaq, biganə davranmamaq,
- İşin başlama və bitmə vaxtlarına, gəliş və gediş vaxtlarına diqqət yetirmək,
- İşə sahiblənmək və onu öz iş yeri kimi görmək,

- Dürüst olmaq,
- İş yerində sui-istifadə halları barədə işəgötürənə məlumat vermək.

Ümumiyyətlə, hər kəsə aid olan qaydalar bunlardır:

- İşəgötürənin özünə, həyat yoldaşına və ya ailə üzvlərindən hər hansı birinə qarşı hörmətsiz davranmama, təhqir və söyüşlər işlətməməsi,
- Digər işçilərə cinsi təcavüz etməyə cəhd etməmək,
- Alkoqol və ya narkotik vasitələrdən istifadə edərək iş yerinə gəlməmək,
- İşəgötürənin etibarını sarsıtacaq hərəkətlərin edilməməsi
- Səbəbsiz yerə işə gətməmək
- Ona tapşırılan işi və ya tapşırığı tamamlamaq
- Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliyi məsələlərinə diqqət yetirmək,
- İş saatlarına uyğunluq,

Kadr islahatı necə həyata keçirilməlidir

- İş yerində işin yerinə yetirilməsi üçün nəzərdə tutulmuş alət və avadanlıqların saxlanması və ehtiyatlı istifadə edilməsi,
- İşəgötürən üçün məxfi olan məlumat və ya sənədləri üçüncü şəxslərlə paylaşmamaq,

İş qaydalarından danışmışkən bu məqama da diqqət etmək lazımdır. Dünyada şirkət sahibləri rəhbər vəzifəyə təyin edilərkən hansı qayda və qanunlara riayət etməlidir? Günümüzdə bəzi şirkət sahibləri rəhbər vəzifəyə təyin edilən kimi köhnə işçiləri işdən çıxararaq onları yeniləri, daha doğrusu öz tanışları ilə əvəz edir. Bəs, bu tendensiya nə dərəcədə düzgündür? Belə halların qarşısı necə alınmalıdır? SİA məsələ ilə bağlı araşdırma apararaq deputat, hüquqşünas və ekspertlərin mövzu ilə bağlı fikirlərini öyrənib.

Milli Məclisin Əmək və Sosial Siyasət Komitəsinin deputatı Vüqar Bayramov: "Nəzərə alsaq ki, şirkətdə çalışan adam uzun müddət təcrübə yığır və şirkətdə kadr dəyişikliyi baş verirsə həmin təcrübədən istifadə edilməsinə ehtiyac var. Xüsusən bir sıra inkişaf etmiş ölkələrdə sığorta mexanizmi var və şirkətə yeni gələn rəhbər həmin işçiləri işdən çıxarmaqda maraqlı olmur. Bu sığorta sisteminin mövcudluğu ilə bağlıdır.

İnkişaf etməkdə olan ölkələrin təcrübəsi göstərir ki, bir sıra hallarda yeni rəhbərlər yeni komanda ilə işləməyə üstünlük verir.

Bu baxımdan daha məqsədəuyğun olardı ki, köhnə, xüsusən də ixtisaslı kadrlardan və təcrübədən istifadə olunsun. Bu şirkətin və dövlətin inkişafı baxımından çox vacibdir".

Jurnalist Ekspert Mərkəzinin (JEM) sədri Ceyhun Musaoğlu: "Bu heç düzgün tendensiya deyil. Hər bir işçiyə onun bacarıqlarına uyğun qiymət vermək lazımdır. Bir müəssisənin direktorunun dəyişməsi o müəssisənin sisteminin dəyişməsi demək deyil. Orada işləyən köhnə işçilər artıq peşəkara çevrilib. Niyə başqa rəhbərliyin dövründə işlədiyi üçün yeni rəhbər onu işdən çıxarmalıdır?! Bu heç bir qanunla tənzimlənmir. Həmçinin, qaydaya da uyğun deyil.

Bu Korruptsiya Haqqında Qanuna da ziddir. Doğrudur, bu qanunda göstərilir ki, rəhbər şəxs öz yaxın qohumunu nəzarətində olan qurumda işə götürə bilməz. Lakin rəhbər yaxın qohumunu işə götürməyə də, dostunu-tanışını götürür. Belə iş olmaz. Əgər bir adam mütəxəssisdirsə, öz işinin öhtəsindən layiqincə gəlsə onun kiminsə qohumu olmasının məsələyə nə dextli var?! Hər kəs şirkətə və onun inkişafına xidmət etməlidir".

Hüquqşünas Fəriz Əkbərov: "Bu gün müxtəlif sahələrdə fəaliyyət göstərən bir çox şirkət aparıcı kadrların olmaması problemi ilə qarşılaşır. Belə bir problemin həlli üsullarından biri şirkətinizdə idarə kadrlarını inkişaf etdirməkdir. Demək olar ki, hər vəziyyətdə şirkət rəhbərinin əsas məsuliyyəti əlaqələri idarə etməkdir. Konkret

olaraq, müştəri münasibətlərini idarə edir, işgüzar münasibətlərə meyillidirlər və şirkətin strateji missiyasını və uzunmüddətli baxışını inkişaf etdirməyə çalışırlar.

İlk növbədə həm rəhbər özünə, həm də başqalarına hörmət etməyi bacarmalıdır.

İşçi mühitdə yaranmış münafişlərin həlli, həll edilməsi və qarşısının alınması bacarığı müvəffəqiyyətli rəhbərin əsas prioritetidir. Buradakı əsas vəzifə, işçilər arasında əmək uğuruna nail olmaq üçün əlverişli sağlam bir mühit yaratmaqdır. Komanda çox dost deyilsə, bu menecerin səlahiyyətinə zərbə vurmaq, bütün səylərini mehvi etmək və hətta bütün komandanın işinə təsir göstərə bilər.

Hər inkişaf etməkdə olan şirkətdə, həyəti genişləndirmək və vəzifələri yenidən bölüşdürmək üçün sadəcə ehtiyac duyulduğu bir dövr gəlir.

Şirkət direktoru böyük səlahiyyətlərə və məsuliyyətlərə sahib bir insandır. Buna əsasən, o, şirkət direktorunun bütün tələblərinə tam əməl etməli, ticarət əlaqələrini inkişaf etdirməli və genişləndirməli və mövcud iş planına əməl etməlidir".

Ardı Səh. 12

Kadr islahatı necə həyata keçirilməlidir?

Əvvəli Səh. 11

Deputat Fazil Mustafa: "Bu özbaşına lıqdır. Həmçinin konstitusiyaya və qanuna ziddir. Heç bir məmuru da səbəbsiz yerə işdən çıxarmaq olmaz. Yeni rəhbərin köhnə işçilərə əsassız olaraq toxunması düzgün

deyil. Bunu dəfələrlə müzakirə etmişik. Bizdə elə bilirlər ki, iş yeri onun dedəsinin mükiyyətidir və ona uyğun hərəkət edirlər. Vətəndaşlar məhkəməyə şikayət edərək öz hüquqlarını qorusunlar. Çünki bu Əmək Məcələsinə də zidd bir addımdır".

SİA araşdırma mövzusu ilə bağlı şəhər sakinlərinin fikirlərini də öyrənib.

Şəhər sakini Zərintac Maisqızı: "Bəli, bu tez-tez müşahidə olunan haldır. İşçi əgər işində dürüst və məsuliyyətlidirsə onu işdən çıxarmaq yanlışdır. Bu insan çörəyinə bais olmaqdır.

Yeni rəhbər iş sistemini qaydaya salmalıdır. İşçi baxımından yox, digər məsələlərdə yenilik lazımdır. Texniki və maliyyə məsələləri həll olunmalıdır. İşçini işdən çıxarmaq insanlığa yarasızdır və üstəlik də öz tanışlarını düzəltmək məqsədi ilə olursa".

Şəhər sakini Rəyza Vahabova: "Rəhbər olmaq, bu vəzifəyə layiq olmaq hər adamın işi deyil. Rəhbər olacaq adam liderlik xüsusiyyətlərinə sahib olmalı, kollektivi idarə etməyi bacarmalıdır. Bu mənim dostumdu deyib hər kəsi rəhbər təyin etmək olmaz. Rəhbərliyin də bir üsulu, qaydası olmalıdır. Rəh-

bər birinci növbədə necə rəhbər olacağını bilməlidir.

Dünyanı deyə bilmərəm amma çox təəsüf ki, bizdə vəzifəyə gələn dost necə yaxşı rəhbər olacağını yox, necə yaxşı pul aşırı biləcəyini düşünür. Mən həmişə deyirəm ki, diplomun bir önemi yoxdur. Önəmli olan bilik, bacarıqdır. Bilik qazanmaq istəyən hər yerdə qazanır. Ona görə rəhbər təyin edəndə öncə düşünsələr ki, bu adamın rəhbərlik qabiliyyəti varmı? Onda daha gözəl olmazdı? Əgər sənin dostun bacarıqlıdırsa, yaxşı rəhbər olacaq niyə də rəhbər olmasın? Amma sırf dost-tanış olduğu üçün vəzifəyə təyin etmək mənə görə insanın öz vicdanına xəyanətdir".

Şəhər sakini Yunis İsrailov: "Rəhbər vəzifəyə təyin olduqdan sonra, ilk işi öncəki rəhbərin idarəçilik üsullarını, hansı addımlarını atdığı, şirkəti necə idarə etdiyini öyrənmək istəyir. Yeni rəhbər vəzifəyə təyin olunduğu zaman öncəki rəhbər çox vaxt bir müddət müavin şəklində rəhbərin yanında hərəkət etməli olur. Yeni rəhbər vəzifənin necə idarə olunma formasını tutduq sonra özünə yeni müavin təyin edir. Bundan sonra onun işçilər içində necə islahatlar aparacağı çox maraqla gözlənilir, öncəki rəhbərdən işçilərin vəzifəsini öyrənsə də özünə məxsus bir neçə islahat apararaq, öncəki rəhbərdən daha güclü olduğunu göz önünə almağa çalışır. Bunun Avropa üçün doğru olduğunu düşünürəm ona görə ki, Avropa da əksər iş adamları vəzifəyə rəhbər təyin edərkən, qohumluq bağından çox qazanacları maliyyəni düşünür".

Şəhər sakini Nərgiz Xəlilli: "Ümumiyyətlə, rəhbər şəxs daha əvvəldən bütün vəzifələr üzrə çalışıb irəli getməlidir. İstənilən şirkətdə bütün işlərdən xəbərdar olmaq üçün ən aşağı vəzifələrdə belə çalışmalıdır. Bu zaman işə tam hakim bir rəhbəri görə bilirik.

Bununla yanaşı o, işçilərlə daha rahat empatiya qurub, problemlərini görüb həll edə bilər".

Ayşən Vəli

Ermənistanı qarşıda ağır günlər gözləyir?

"12 aprel tarixində bu ilin birinci rübünün yekunlarına dair müşavirədə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev vurğuladı ki, hazırda Ermənistanın son şansları mövcuddur. Yeni bu son şansdan Ermənistan tərəfi yararlanmazsa, ağır vəziyyətə düşəcəklər". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Elşad Mirbəşiroğlu bildirib.

Onun sözlərinə görə, Ermənistan rəhbərliyi də Azərbaycanın yaratmış olduğu realıqları görüb, dərk edir: "Sadəcə olaraq, Ermənistanda siyasi qüvvələr Paşinyanın Azərbaycanla sülh sazişi imzalamaqdan başqa yolu olmadığını görür və bilirlər ki, Paşinyan Azərbaycanla sülh sazişini imzalayacaq. Ona görə də, Ermənistandakı qüvvələr revanşist mövqe tuturlar və Paşinyan sülh sazişini imzalayacağı təqdirdə, onu xəyanətdə ittiham edərək, hakimiyyətə gəlmək üçün cəhdlər edəcəklər. Ermənistan dövlətinin daxilində bu cür qüvvələrin olması Azərbaycanın mövqələrinə zərər qədər də təsir göstərə bilməz. Hesab edirəm ki, bütün proseslər ancaq daxili auditoriya üçündür və hakimiyyət iddiaları kontekstində baş verir. Paşinyan Azərbaycanın iradəsini qəbul etmək məcburiyyətində qalaraq parlamentin iclaslarında da artıq etiraf edir ki, sülh sazişi imzalamaq lazımdır və başqa yol yoxdur. O açıqlamalarında 2020-ci ildə baş verən İkinci Qarabağ müharibəsini xalqına xatırladaraq bildirmək istəyir ki, sülh sazişi bağlanmazsa Ermənistanın vəziyyəti

daha ağır olacaq. Həmçinin, Qarabağın Azərbaycana aid olduğunu səsləndirir. Paşinyan proseslərin içində olan biri kimi aydın şəkildə dərk edir ki, Ermənistanın bundan sonra manevara imkanları mövcud deyil. Ona görə də daha ağır vəziyyətə düşməmək üçün Azərbaycanla sülh sazişi imzalamağın mühüm olduğunu anlayır".

Banuçiçək Hüseyinli

"Qurultayı daha möhtəşəm edən onun azad edilmiş Şuşa şəhərində keçirilməsidir"

"Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə keçirilən ilk Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayından 21 il

ötür. Ötən dörd Qurultay dünyada yaşayan Azərbaycanlıların həmrəyliyinin, birliyinin möhkəmlənməsi istiqamətində çox əhəmiyyətli bir missiyanı yerinə yetirdi". Bunu "Səs" qəzetinə açıqlamasında Qaçqınların və Məcburi köçkünlərin işi üzrə Dövlət Komitəsi yanındaictimai Şuranın sədri Anar Xəlilov deyib.

Onun sözlərinə görə, ötən qurultayların əsas hədəfləri dünyada erməni təcavüzünün ifşa edilməsi istiqamətində xaricdə yaşayan azərbaycanlıların birgə təbliğatının qurulması istiqamətində fəaliyyətin qurulmasına yönəldildi və bu fəaliyyət uğurla həyata keçirildi: "V Qurultay isə artıq torpaqlarımızın düşməndən azad edilməsindən sonrakı dövrə təsadüf edir. Bu Qurultayı daha möhtəşəm edən isə onun azad edilmiş Şuşa şəhərində keçirilməsidir. Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ətrafında birləşərək uzun illər erməni işğalına qarşı birgə mübarizə aparan dünya azərbaycanlıları qələbəmizin simvoluna çevrilən Şuşada V Qurultaya yığılmaqla qələbəmizin möhtəşəmliyini bir daha bütün dünyaya bəyan edəcəklər. Bu Qurultay dünyada yaşayan azərbaycanlıların birliyinin bir daha möhkəmlənməsi istiqamətində misilsiz bir xidməti həyata keçirəcək. Eyni zamanda, bundan sonra dünya azərbaycanlılarının mənfur düşməne qarşı birgə mübarizəsinin daha da uğurla həyata keçirilməsində əhəmiyyətli bir rol oynayacaq".

A.Xəlilov onu da bildirdi ki, dünyada fəaliyyət göstərən diaspora təşkilatlarının fəaliyyətində uğurlu səhifələrin açılmasında bu Qurultayın məhz Şuşada keçirilməsi böyük əhəmiyyət kəsb edəcəkdir: "Dünyanın 65 ölkəsindən dəvət edilən 400-ə yaxın nümayəndələr Şuşada V Qurultayın iştirakçıları olaraq tarixi bir hadisənin şahidlərinə çevriləcəklər. Cənab Prezident Ali Baş Komandan İlham Əliyevin apardığı misilsiz siyasətin nəticəsi olaraq azad olunan Şuşa öz tarixində açılan yeni səhifənin daha bir möhtəşəm tədbirinin ev sahibi olacaq. Əminliklə demək olar ki, bütün dünya azərbaycanlıları bu gün Şuşanı azad edən Müzəffər Ali Baş Komandana, qəhrəman qazilərimizə öz dərin minnətdarlığını bildirir, şəhidlərimizin ruhunu ehtiramla yad edirlər. Məhz Qurultaydan öncə bütün nümayəndələrin Şəhidlər xiyabanını ziyarət edərək sonra Şuşaya yola düşməsi bunun bariz nümunəsi olacaq. Bu gün dünyanın müxtəlif ölkələrində fəaliyyət göstərən diaspora təşkilatlarının uğurlu fəaliyyət göstərməsində Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin də fəaliyyətini vurğulamaq lazımdır. Bu fəaliyyətdə Komitəyə uğurlar arzulayıram. Şuşa bu gün qələbəmizin simvolu olmaqla yanaşı bütün dünyada yaşayan azərbaycanlıların birlik simvoluna da çevriləcəkdir".

"Burada da əsas tələblərdən biri media reyestrinə daxil olmaqdır"

"Media reyestrinin aparılması qaydalarının, jurnalist vəsiqələrinin və media reyestrinin şəhadətnaməsi formasının ilkin layihəsi artıq hazırlanıb". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Medianın İnkişafı Agentliyinin Kommunikasiya şöbəsinin müdiri Səidə Şəfiyeva deyib.

Onun sözlərinə görə, hazırda müvafiq qurumlarla müzakirələr aparılmaqdadır: "Düşünürük ki, müəyyən edilmiş müddətdə media reyestrinin həyata keçirilməsinə nail olacağıq. Yalnız media reyestri işə düşdükdən sonra reyestri daxil olan media subyektləri və jurnalistlər müəyyən güzəştlərdən yararlanla bələklər. Bu güzəştlərdən də biri güzəştli ipoteka kreditindən yararlanmaq imkanıdır. Burada da əsas tələblərdən biri media reyestrinə daxil olmaqdır. Media reyestri isə 6 ay müddətində formalaşdırılacaq".

Arzu Qurbanzadə

Aprelin 12-də Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə keçirilən 2022-ci ilin birinci rübünün yekunlarına həsr olunan müşavirədə qeyd olunan məqamlar bir daha təsdiqlədi ki, əvvəlki illərdə ölkə həyatının bütün sahələrini əhatə edən dinamik inkişaf bu ilin 3 ayı ərzində də davam edib və göstəricilər xeyli yüksəkdir. Bir də hər bir ölkənin inkişafında, hədəflərə uğurla nail olunmasında əsas amil iqtisadiyyatın yüksək olmasıdır. Dövlət başçısı dəfələrlə çıxışlarında da bildirir ki, iqtisadiyyatı güclü olan ölkə də güclüdür.

FUAD HEYDƏR,
YAP Səbail rayon təşkilatının
təlimatçısı

Dövlət başçımızın keçirilən müşavirədə ilin birinci rübündə əldə etdiyi sosial-iqtisadi göstəricilərə diqqət yetirmək kifayətdir. Bu müddətdə ümumi daxili məhsul 6,8 faiz, qeyri-neft iqtisadiyyatımız 10 faizdən çox artıb. Sənaye istehsalı sahəsində artım təxminən 4 faiz, qeyri-neft sənaye istehsalında artım 18 faizdən çoxdur. Göründüyü kimi, bu rəqəmlər ölkədə iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi siyasətinin uğurla həyata keçirilməsindən, həmçinin neft-qaz sektorundan asılılığın azaldılmasından xəbər verir. 2003-cü ildən iqtisadi artımın qeyri-neft sektorunun hesabına olmasını qarşıya əsas hədəf kimi qoyan dövlət başçısı İlham Əliyevin çevik, qətiyyətli və düzgün qərarlar qəbul etməsinin məntiqi nəticəsidir ki, Azərbaycan hər bir çətinlikdən uğurla, az itki ilə çıxmağa nail olur. 2019-cu ildən dünyanı bürüyən koronavirus infeksiyası ilə mübarizə tədbirlərinin gücləndirildiyi zamanlarda Azərbaycanın iqtisadi artımı ilə diqqətdə olması, 30-dan artıq ölkəyə humanitar və maddi yardım göstərməsi kimi mühüm addımlar imkanlarımızın təqdimatında əhəmiyyətli rol oynayır. Dövlət başçısı İlham Əliyev müşavirədə birinci rübün yekun-

2022-ci il uğurlu illərdən olacaq

larına söykənərək bildirmişdir ki, hazırda dünya, əgər belə demək mümkündürsə, postpandemiya dövrünə qədəm qoyur və bəlkə də "postpandemiya" sözünü işlətmək bir qədər tezdir. Amma dünyadakı və Azərbaycandakı indiki vəziyyət bunu təsdiqləyir.

"Əsl siyasət konkret, real iş görməkdən ibarətdir"- deyən dövlət başçısının ötən illərdə qəbul etdiyi fundamental qərarlar, imzaladığı sərəncamlar cənab Prezidentin daim xalqın mənafeyindən çıxış etdiyini, habelə verdiyi vədlərin sırf əməli fəaliyyətə, pragmatizmə söykəndiyini, gerçəkliyə adekvat olduğunu göstərmişdir. Məhz bu günkü uğurlar əsil siyasətin, görülən real işlərin məntiqi nəticəsidir ki, Azərbaycan inkişaf etmiş dünya ölkələri sırasında 45-ci yerdədir.

2021-ci ildə ölkəmizin sosial-iqtisadi sahədə qazandığı uğurların, eyni zamanda, işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə bərpa və quruculuq işlərinin fonunda bu əminliyi də ifadə edib ki, "Şuşa İli"ndə daha möhtəşəm uğurlara imza atacağıq: "Hər bir sahe üzrə əldə olunan inkişaf yüksək temp ilə davam etdiriləcək. İqtisadiyyatımızın güzgüsü olan 2022-ci ilin dövlət büdcəsi sosialyönümlülüyü ilə yanaşı, müstəqillik tariximizin ən iri həcmli büdcəsi kimi diqqətdədir. Bərpa və quruculuq işlərinə də böyük həcmdə vəsaitlər ayrılıb. Əsas hədəflərimizdən biri işğaldan azad edilmiş ərazilərimizi böyük investisiyalar məkanına çevirməkdir".

Göründüyü kimi, postmünaqişə dövrünün birinci ilinin nəticələri deməyə əsas verir ki, qarşıya qoyulmuş bütün vəzifələr icra edilib və dövlətimizin başçısı xatırladı ki, beynəlxalq təşkilatlarla fəal əməkdaşlıq davam edib və dünyanın aparıcı beynəlxalq təşkilatları yeni reallıqları qəbul ediblər. Belə ki, BMT xətti ilə Şuşa şəhərində beynəlxalq tədbir keçirilib, Azərbaycanın BMT-yə üzvlüyünün 30 illiyinə həsr edilmiş tədbir baş tutub. Cənab Prezident bu barədə danışıqdan vurğulayıb ki, bu, çox əlamətdar hadisə idi və bu reallıq bir daha onu göstərdi ki, nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlar - Qoşulmama Hərəkatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Avropa İttifaqı və s. qurumlar Azərbayca-

nın ədalətli Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında təmasların müharibədən sonra daha intensiv xarakter alması artıq Ermənistanı da öz mövqelərini yenidən gözəndirəcək keçirməyə məcbur edib. Avropa İttifaqı postmünaqişə dövrünün reallıqlarını artıq birmənalı olaraq qəbul edib. Təsədüfi deyil ki, Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin təşəbbüsü ilə dekabr və aprel aylarında keçirilmiş üçtərəfli görüşlərin nəticəsi olaraq imzalanmış yekun bəyanatda "Dağlıq Qarabağ" ifadəsi də yer almayıb. Təbii ki, bu da Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi xarici siyasətin daha bir nəticəsidir. Hazırda Avropa İttifaqı Azərbaycan-Ermənistan əlaqələrinin normallaşması ilə məşğuldur və son aprel görüşündə bu məsələlər müzakirə edilib. Azərbaycan iki ölkə arasındakı əlaqələri normallaşdırmaq üçün 5 prinsipdən ibarət təklif verib. Ermənistan tərəfi də bu təklifə müsbət yanaşmış və Brüssel görüşünə qədər artıq bu açıqlamalar verilib. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü qəbul edilir və Ermənistan Azərbaycana ərazi iddiasından əl çəkir. Dövlət başçısı İlham Əliyev müşavirədə bu çağırışı etdi ki, bölgədə sülhün bərqərar olunması üçün Ermənistanın silahlanmasına son qoyulmalıdır. Əgər yenidən Ermənistanın silahlanması pul ayrılacaqsa, biz bunu qeyri-dost addım kimi qiymətləndirəcəyik və öz addımlarımızı buna uyğun şəkildə atacağıq.

Dövlət başçısı İlham Əliyev müşavirədə yekun nitqində hədəfləri açıqladı. Və bildirdi ki, tarixi Zəfərimizdən sonrakı dövrdə qarşıda dayanan əsas vəzifə bərpa və quruculuq işlərini müasir dövrün tələbləri səviyyəsində həyata keçirmək, soydaşlarımızın Böyük Qayıdışını təmin etməkdir. Bunun üçün əsas məsələlərdən biri minaların təmizlənməsidir. Minalardan təmizlənmə prosesini sürətləndirmək üçün bu il dövlət büdcəsində 100 milyon manata yaxın vəsait nəzərdə tutulub. Bir sözlə, cari ilin birinci rübünün yekunlarına həsr olunan müşavirədə səslənən fikirlər bir daha sübut etdi ki, 2022-ci ildə də qarşıya qoyulan məqsədlərə yüksək səviyyədə nail olacağıq.

"Rusiyanın bu məsələdə tutduğu mövqə Paşinyanı ciddi şəkildə narahat edir"

"P"aşinyan parlamentdə çıxışı zamanı həm Ermənistandakı, həm də Qarabağdakı ermənilərin kəskin narazılıqla qarşıladığı bəyanat səsləndirib. Söyləyib ki, beynəlxalq birlik Ermənistandan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanımağı və Dağlıq Qarabağın statusu ilə bağlı plankanı endirməyi gözləyir". Bunu SİA-ya açıqlamasında ANAP-ın sədri Abutalıb Səmədov bildirib.

Abutalıb Səmədovun sözlərinə görə, Ermənistan liderinin beynəlxalq birliyin bu tələbini qəbul etmək istəyini ermənilər hiddət və qəzəblə qarşılayıblar: "Çünki, "plankanın endirilməsi" dedikdə "müstəqillik xəyalları"ndan imtina olunmasının və Azərbaycan tərkibində yaşamağa hazırlaşmağın" nəzərdə tutulduğunu anlaşırlar. Bəs, bu bəyanata biz necə yanaşmalıyıq? Ermənilərin təşviş keçirməsi, qorxması, bu fikirləri qəbul etməməsi səbəbindən sevinməliyikmi? Onların qəbul etmək istəmədikləri hər təklif mütləq bizim xeyrimizə olan kimi qiymətləndirilə bilərmi? Birmənalı şəkildə yox. Əslinə qalsa Paşinyanın 13 aprel 2022-ci il tarixli bəyanatı ermənilərdən daha çox bizi hiddətləndirməli və düşündürməlidir. Nədən? Gəlin əvvəlcə Paşinyanın "beynəlxalq birlik" deyəndə kimi nəzərdə tutduğunu müəyyənləşdirək. Aydındır ki, o ifadəni işlədərkən erməni lideri Cibutini, yaxud, Botsvananı nəzərdə tutmur. Söhbət regionda söz sahibi olan, yaxud, olmaq istəyən və şübhəsiz ki, Minsk qrupuna daxil olan -ABŞ, Fransa, Almaniya, Rusiya kimi ölkələrdən gedir. Bəyanatdan məlum olur ki, bu ölkələr tələb edirlər ki, "Ermənistan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıсын və Qarabağın müstəqilliyi barədə arzu-larından imtina etsin".

Partiya sədri deyib ki, Ermənistan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü bir dəfə MDB-yə daxil olarkən tanıyıb və hazırlanan "sülh sazişini" imzalamaqla ikinci dəfə də tanıya-cağı heç kimdə şübhə doğurmur: "Bizi narahat edən ikinci məsələdir. Beynəlxalq birlik Qarabağla bağlı "plankanı" hara qədər endirmək istəyir və bu "endirmə əməliyyatını" necə təşəvvür edir? Bu barədə bizə çox az şey məlumdur. Məlum olan odur ki, ötən ilin fevralında ABŞ Müdafiə Nazirliyinin kollecində keçirilən müzakirələrdən sonra son dərəcə təhlükəli "Azərbaycan üçün Deyton sazişi" təklifi ortaya çıxmışdı. Bu təqribən, 1998-ci ilin noyabrında təklif olunan "ümumi dövlət" variantının yenidən ortaya atılmasıdır və bizim üçün qətiyyət qəbul olunmazdır. Fransa rəsmiləri "status" barədə dəfələrlə danışıqlar da, konkret olaraq nəyi nəzərdə tutduqlarını heç vaxt bəyan etməyiblər. Ancaq ikinci Qarabağ müharibəsinin gedişində parlamentin "Qarabağın müstəqilliyinin tanınması" təklifini qəbul edə bilməyən Fransanın ABŞ-la eyni mövqedən çıxış etməsi də heç kimdə şübhə doğurmur. Bəs, Rusiya nə istəyir? 17 noyabr 2020-ci il tarixdə, yeni, müharibədən dərhal sonra V.Putin status barədə danışıqarkən "bu məsələ gələcəkdə həll oluna bilər" dedi və gələcəyi xeyli uzadaraq məsuliyyəti hətta "özündən sonrakıların" üstünə atdı. Həmin bəyanatdan sonra bir daha bu mövzuya qayıtmadı və bu səbəbdən Rusiyanın mövqeyini müəyyənləşdirmək çətindir. Ancaq bir şey aydındır. Rusiyanın bu məsələdə tutduğu mövqə Paşinyanı ciddi şəkildə narahat edir. Ötən ilin noyabrında Soçi görüşü zamanı onun Rusiyanın vəsi-təçiliyi barədə Azərbaycan prezidentinin təklifinə qarşı çıxması və "vasitəçi Minsk qrupu olmalıdır"-deməsi də bu narahatçılıqla əlaqədardır. "Qarabağ məsələsi"nin tamamilə gündəlikdən çıxarılmasında bizi ümidləndirən əsas amil Azərbaycan prezidentinin "münaqişənin bitdiyi və heç bir statusun olmayacağı" barədə 10 noyabr 2020-ci il və "Qarabağ münaqişəsinə münasibətdə Rusiya ilə Azərbaycan arasında fikir ayrılığı yoxdur"- fikrinin səsləndirildiyi 22 iyul 2021-ci il tarixli bəyanatlarıdır. Təbii ki, "Minsk qrupu"nun sıradan çıxmasından və Avropa İttifaqından fərqli olaraq Rusiyanın xüsusi nümayəndə təyin etməsindən sonra bu bəyanatlar bizim ümidlərimizi daha da artırır. Hiss olunur ki, Rusiya Avropa İttifaqı və məsələyə yaxın buraxmaq istəmir və Türkiyə ilə birlikdə "sülh saziş-i"nin imzalanmasına, "Qarabağ məsələsi"nin gündəlikdən çıxarılmasına nail olmaq istəyir. Ermənilərin ümidlərinin azalması və havadarlarının mövqeyinin dəyişməsi də Azərbaycanın gücünün, nüfuzunun artmasının və "beynəlxalq birliyin" bununla hesablaşmasının nəticəsidir. Ancaq arxayınlaşmaq olmaz. Ermənilər hələ də "status" ümidlərini, bu məsələdə "beynəlxalq birliyin" dəstəyini itirməyiblər və bu səbəbdən əsas mübarizə hələ qabaqdadır".

Gülyana

Masallı rayon Şərəfə kəndində şəhid Nurlan Əbilovun məzarı ziyarət olunub

YAP Masallı rayon təşkilatının sədri Seyfəddin Əliyev, Masallı rayon icra hakimiyyəti başçısı aparatının Vətən müharibəsi iştirakçıları və Şəhid ailələri ilə işin təşkili şöbəsinin müdiri Qəşəm Hədiyev, Şərəfə ərazi partiya təşkilatının sədri Valeh Seyfullayev və YAP fəalları Masallı rayon Şərəfə kəndindən olan Vətən müharibəsi şəhidi Əbilov Nurlan Fərrux oğlunun ildönümü münasibəti

ilə ailəsi və məzarı ziyarət olunub. Ziyarətçilər şəhidin əziz xatirəsini ehtiramla anıb, ruhuna dualar oxumuşlar.

Daha sonra Şərəfə kəndində yerləşən şəhidlər abidəsi ziyarət edilib.

Rəfiqə

ANALİTİK + AKTUAL

Ötən həftə Ermənistanın siyasi məkanı nəzərəcarpacaq dərəcədə canlanmışdı. Belə ki, Ermənistanın faşizm və ultra-millətçilik ideyası fonunda çıxış edən revanşist qüvvələri Moskva "sadiqliklərini" inandırmaq, yaxud baş nazir Paşinyana alternativliklərini sübut etmək üçün yenidən küçələrə çıxmaqla rusiyayönlü oriyentasiyalarından istifadə etməyə başlayıblar. O cümlədən, yeni "mübarizə vasitəsi" kimi 44 günlük müharibədə iştirak etmiş hərbiçilər belə İrəvanın əsas meydanında guya "fasiləsiz aclıq aksiyaları" keçirəcəklərmiş. Beləliklə, düşüncə və təfəkkür tərzləri dəyişməmiş, 44 günlük müharibədəki ağır və sarsıdıcı məğlubiyyətlərindən dərs götürməmiş daşnak-faşist ideoloqları "miatsum" adlı hərəkatlarını yenidən dirçəltmək cəhdləri ilə Azərbaycanın ərazilərinə işğalçılıq nəzərləri ilə baxmağa başlayıblar.

Onların başları məhz Azərbaycan əsgərinin ayaqları altında əzilməli olacaq və buna şübhə də yoxdur!

Yalnız Paşinyanı devirmək məqsədi deyil, həm də Qarabağda silahlı müqavimət planlarını açıq ifadə edən bu revanşist qüvvələr tərribatlara əl atacaqlarını da gizlətmirlər. Belə olan halda isə onların "sadiqlikləri" görüntüsü ilə yanaşı, Qarabağda müvəqqəti yerləşmiş rus sülhməramlılarını öz tərribatlarının qurbanlarına çevirmək cəhdləri ortaya çıxıb bilər.

Lakin təbii ki, bütün bunlar onların fəziyyə və planlarıdır və daşnak-faşist ideoloqları bu cəhdlərinə əl atarlarsa, ilk növbədə (!), onların başları məhz Azərbaycan əsgərinin ayaqları altında əzilməli olacaq və buna şübhə də yoxdur.

Bu arada, erməni parlamentinin "Ermənistan" fraksiyasından olan müxalifətçi deputatı Andranik Tevanyan bəyan edib ki, "Vətəndaş sazişi" partiyası erməni xalqının maraqlarına cavab verməyən siyasət yürüdü. Onun sözlərinə görə, artıq Paşinyan Ermənistanda arzuolunmaz fiqura çevrilib, eləcə də baş nazir sülh müqaviləsi imzalamğa hazır olduğunu bəyan etməsi ilə Qarabağdakı sülhməramlı kontingentinin həmin ərazilərdən çıxmasına şərait yaratmış olur və s.

Parlament müxalifəti milli siyasət məkanında yalnız bir istiqamətə doğru yönəlib - onların erməni separatizmi və terrora meyillilik fikirlərini, maraqlarını bölüşməyən hər kəsə qarşı dözümsüzlük, şiddət, hətta linçləmə siyasətini tətbiq etmək

Lakin revanşistlərin hələ aprelin 6-dan əvvəl, yəni Brüssel görüşünə qədər yaratdıqları səs-küyləri də nəticəsiz qalmışdı. Etiraz aksiyaları keçirmək istəyən müxalifət lazımı qədər tərəfdar toplaya bilmədilər. Beləliklə, Paşinyanın Brüsseldə keçirdiyi görüşü zamanı keçirilən aksiyalar uğursuzluqla nəticələndi...

Bir daha xatırladaq ki, erməni ultra-millətçilərinin "düşüncələri" dəyişilməzdir. Və eyni zamanda, onların əsas hədəfləri yalnız revanşizm üzərində qurulmayıb, həm də parlament binasının divarları arasından hakimiyyətə doğru irəliləmək və iqtidarı ələ keçirməkdir. O cümlədən, belələri üçün sadə

erməni ictimaiyyəti də alacaq

Amma tək küçə şüarları ilə erməni əhəlisinin diqqətini özünə cəlb etmək də uğursuz plan hesab edilir. Əvvəlki aksiyalar da həmin reallığı isbatlayıb. Həmçinin, belə bir nəticə də hasil etmək olar ki, Ermənistanda "rusoifil" əhval-ruhiyyəsini özəlləşdirmək revanşistlər üçün daha sərfəlidir. Məsələn, əgər ilin əvvəlində Rusiya revanşistlər ehtiyatlı şəkildə rus hərbiçilərinin ünvanlarına müxtəlif tənqidlər yağdırırdırsa, indiki geosiyasi qarşıdurmada onlar guya "rusiyapərəstlik mövqelərini" tətbiq edir, bu yöndə şüarlarla çıxış edirlər, məsələn, Rusiyanın Ukraynadakı

"Miatsum" adlı "ideologiya" və havada hazır olan DƏMİR YUMRUQ faktorı!

Artıq erməni ictimaiyyəti heç də "miatsum" adlı sərsəm ideologiya barədə danışmayacaqlar, əksinə, sonradan yaradılmış saxta "Ermənistanın" dünya xəritəsindən silinməsi barədə hay-haray qaldıracaqlar

insanların həyatları önəmli deyil və yenidən müharibə alovlanarsa, Azərbaycan tərəfindən havada olan dəmir yumruq bir daha enərsə, artıq erməni ictimaiyyəti heç də "miatsum" adlı sərsəm ideologiya barədə danışmayacaqlar, əksinə, sonradan yaradılmış saxta "Ermənistanın" dünya xəritəsindən silinməsi barədə hay-haray qaldıracaqlar.

Daha bir məqam isə budur: istər "Ermənistan", istərsə də "Şərəfim var" fraksiyalarını təmsil edən müxalifətçi

hərbi əməliyyatlarını dəstəkləməklə və s...

Məhz indi ultra-millətçi daşnak ideoloqları Paşinyanın siyasətini etibarsız hesab etməklə onun anti-Rusiya fəaliyyətini atəşə tuturlar, bu vasitə ilə Moskvanın diqqətini özlərinə tərəf cəlb etməyə çalışırlar. Bu müxalifətə hakimiyyət lazımdır və ictimai dəstək görmədən ona sahiblənmə bilməzlər. Ancaq fakt budur ki, onların istənilən cəhdləri - hətta Azərbaycanın Qarabağ regionundakı silahlı tərribat oyunbazlıqları çox baha başa gələ bilər və belə olan halda zərbəni onlarla yanaşı, bütün erməni ictimaiyyəti də alacaq. Və onlar heç də Qarabağdakı Rusiya sülhməramlı kontingentinə ümid etməməlidirlər, çünki onlardan fərqli olaraq Azərbaycanın bütün beynəlxalq hüquqlar çərçivəsində öz suveren ərazilərini separatçı tör-töküntülərdən, revanşizm toxumlarından, daşnak-faşist ideologiyasından təmizləməyə həm gücü, həm hüququ, həm də nəhəng xalq dəstəyi var.

Ancaq fakt budur ki, onların istənilən cəhdləri - hətta Azərbaycanın Qarabağ regionundakı silahlı tərribat oyunbazlıqları çox baha başa gələ bilər və belə olan halda zərbəni onlarla yanaşı, bütün

Rövşən RƏSULOY

“Ermənistan öz məğlubiyyətini rəsmiləşdirən sənədə imza atmamağa çalışır”

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə “İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi” istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

Tanınmış Sovet və rus yazıçısı, jurnalisti, ictimai-siyasi xadimi Aleksandr Proxanov “Caliber” analitik mərkəzinə mü sahibəsində Qarabağ, ermənilər və Ukraynadakı müharibə haqqında maraqlı fikirlər səsləndirib. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

- Aleksandr Andreyeviç, siz vaxtilə Qarabağ münaqişəsinin Rusiyanın müdaxilə etməyəcəyi, sırf hərbi yolla həllini dəqiq proqnozlaşdırdınız. Münaqişədən sonrakı dövrdə Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin normallaşmasını necə görürsünüz?

- Son hərbi əməliyyatlar nəticəsində Qarabağın böyük hissəsi Bakının nəzarətinə qayıtdı, hesab edirəm ki, bu, həmin qələbədə hərbi, geosiyasi və siyasi üstünlüklər əldə etmiş Azərbaycanı müəyyən dərəcədə qane etməlidir. Ona görə də mənə elə gəlir ki, bu müharibənin qalibiyyətlə davam etməsi hissi, xüsusən də Qarabağ bölgəsində Rusiya sülhməramlılarının olması fonunda itib. Əvvəllər mən bu cür bəyanatlar verəndə orada Rusiya sülhməramlıları yox idi. İndi orada elə qüvvələr var ki, onların görünüşü ilə həm Bakı, həm də İrəvan razılaşır. Ona görə də, fikrimcə, münaqişənin bundan sonra da hərbi yolla davam etdirilməsindən danışmaq düzgün deyil.

- 2020-ci ildəki müharibənin nəticəsi Qarabağ probleminə son qoydu. Amma faktiki olaraq Ermənistan hələ də regionda nəqliyyat kommunikasiyalarının blokunun açılmasının qarşısını alır və sərhədlərin demarkasiyası və delimitasiyası prosesini hər cür ləngidir. Bununla bağlı nə düşünürsünüz?

- Bu barədə mühakimə yürütmək mənim üçün çətin, çünki hadisələrdən hələ də uzaqdayam. Amma hesab edirəm ki, bu, ermənilərin tamamilə başa düşülən istəyidir. Bu yolla öz məğlubiyyətləri altında yekun imza atmamağa çalışırlar. Başa düşmək lazımdır ki, Ermənistan müharibədə uduzaraq bu məğlubiyyətin bütün nəqatıvlerini yaşayır və ona görə də bəzi problemlərin həllinə mane olur. Bir növ qalıq kimidir. Düşünürəm ki, belə bir gecikmə nəhayət, bu gün olmasa, sabah və ya o biri gün aradan qalxacaq. Bu aktual deyil, taktiki və müvəqqətidir. Vacib odur ki, gecikmə ermənilər və azərbaycanlılar arasında döyüş əməliyyatlarını bərpa etmək üçün səbəbə çevrilməsin. Amma sonuncu, mənə, baş verməyəcək.

- Yəni tərəflər sülh sazişi imzalayacaqlar?

- Yox. Mən belə düşünmürəm. Düşünürəm ki, sülh sazişi üzrə

keçir. Bu proses Ukraynada bu gün də davam edir və belə qəddar formaları var.

- Müharibədən qaçmaq mümkün idimi?

- Hesab edirəm ki, tarix müxtəlif texnologiyalardan, siyasi və hətta hərbi elmlərdən qat-qat vacibdir. Dediklərim tarixi qaçılmazlıqdır. Tarixi qaçılmazlığa görə rus qısqası.

danışıqlar Rusiya və Yaponiya arasında olduğu kimi davam edə və hətta əbədi davam edə bilər.

- Proqnozunuz optimizm yaratmır. Bununla belə, ermənilərin əvvəl Rusiyanın, sonra isə Avropanın dəstəyini itirməsi kifayət deyilmi?

- Hesab edirəm ki, indi Avropa üçün Qarabağ və Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsi aktual deyil. Avropa bütün hərbi, iqtisadi və siyasi resursları ilə Ukraynaya yönəlib və bu başa düşüləndir. Çünki indi məhz Ukrayna ərazilərində Avropanın və dünyanın taleyi həll olunur. Azərbaycanın ən yaxın strateji müttəfiqi olan Türkiyənin də bu münaqişədə iştirak etməsi ilə bu hadisələr qismən sizin regiona da təsir edə bilər. Ona görə də Rusiyanın qarşısında incə vəzifə durur: onun üçün Erdoğan və Əliyevlə dostluq münasibətləri saxlamaq və eyni zamanda Ukrayna cəbhəsində türk hərbiçilərinin meydana çıxmasına qarşı çıxmaq vacibdir.

- Yeri gəlmişkən, Ukrayna-Rusiya müharibəsinin qaçılmaz olduğunu şəxsən siz bəyan etdiniz. O zaman nədən bu qənaətə gəldiniz?

- Onda mən tankların, silahlərin sayını hesablamaqdan başlamışam, 1991-ci ildə Rusiyaya qarşı, rus amilinə, rus şüuruna qarşı böyük tarixi zorakılığın törədildiyinə əsaslanmışam. Rusiya ilə əlaqə kəsildi, ruslar qurub-yaratdıqları, çoxlu zəhmət, enerji və pul sərf etdikləri ərazilərdən qovuldular. Ukrayna Rusiyanın Sovet sivilizasiyasını yaratdığı əsas bölgələrdən biri idi. Belə bir şiddətli, kəskin, bir mərhələli amputasiya bərpa ilə təhdid edildi. Hesab edirəm ki, Rusiya 1991-ci ildən sonra çox uzdu və Amerikanın xarici nəzarəti altında idi.

Lakin sonra Rusiya yavaş-yavaş, amma əminliklə əks hücum

İnanmıram ki, Zelenski hökuməti Belovejskaya sazişləri imzalanana qədər vəziyyəti bərpa etməyə getsin. Radikal millətçiliyə və radikal rusofobiya əsaslanan yeni Ukrayna dövlətinin yaradılması ideyası yeni tipli dövlətin yaradılmasının məntiqidir. Belə bir dövlət yaratmaq üçün Ukrayna elitası çoxlu zəhmət, səy və pul xərclədi. Burada danışıqlar yersiz olardı. Danışıqlar aparmağa çalışsalar da, uğursuz oldular.

- İkinci Qarabağ müharibəsi Azərbaycanın tarixində ədalətli və azad edici kimi qalacaq, çünki biz torpaqlarımızı qaytardıq. Bəs Ukrayna ilə müharibə Rusiyanın tarixində nə kimi qalacaq? Ona nə ad verə bilərsiniz?

- Bütün müharibələr ədalətli olub. Bunlar Sparta ilə Afina, Roma və Karfagen, Prussiya və Fransa arasında idi. Uduzan ölkələr baxımından isə bu müharibələr ədalətsiz idi. Amma onların hamısı qaçılmaz idi və dərin tarixi xarakter daşıyırdı. Ona görə də bu müharibəni ədalətli və ya ədalətsiz adlandırmaq mənasızdır.

məli, bu, xəyanət və Donbasın qanlı etçəkən maşına, ukraynalıların etnik təmizləmə aparacağına yerə çevrilməsi kimi görünürdü. Mən məhz bunu nəzərdə tuturdum. Buna görə də, Ukraynada bugünkü kampaniyanın motivasiyalarından biri Donbasın dağıntılardan, qırğınlardan qorunması idi. Və burada mən Putinlə razıyam.

- Çoxsaylı itki və dağıntılarla yanaşı, müharibə genişmiqyaslı humanitar fəlakətə gətirib çıxarırmı...

- Müharibə Qarabağda humanitar fəlakətə səbəb olmadımı? Oldu. Hər bir müharibə humanitar fəlakətə gətirib çıxarırmı. Döyüşən tərəflərin çiçəklənməsinə səbəb olan bir müharibə yoxdur.

-Bəli, amma 90-cı illərdə Qarabağ müharibəsi, əsasən Azərbaycan üçün genişmiqyaslı humanitar fəlakətə çevrildi...

- İstənilən humanitar fəlakət dəhşətlidir. Yuqoslaviyada, Cənubi Osetiyada baş verən humanitar fəlakəti xatırlayın. Nə haqqında danışırıq? Müharibələr pirojna de-

vil, saqqızlı konfet deyil. Hər də daxili ziddiyyətlər çox uzun müddət yığılıb.

- Ukraynada müharibə necə və hansı zaman çərçivəsində bitə bilər?

- Hesab edirəm ki, bu müharibə Ukraynanın indiki hakimiyyətinin aradan qaldırılması ilə başa çatmalıdır. Bundan sonra Ukraynanın necə formalaşacağını mühakimə etmək mənim işimə aid deyil. Bir çox variant var. İnanıram ki, müharibə kifayət qədər uzun müddət davam edəcək, biz hələ uzun müddət atəş eşidəcəyik.

- Qərbə qarşı çıxmaq üçün Ukraynada atəş açmaq? Rusiyalı siyasi texnoloqlar Ukraynadakı müharibəyə belə baxır?

- Mən bunu Rusiya ilə Ukraynanın təmsil olunduğu Qərbin qarşısındadır hesab edirəm, çünki Ukrayna Qərbin köməyi ilə anti-Rusiya dövlətçiliyini yaradıb. Məhz Qərb belə bir anti-Rusiyanı formalaşdırdı, Ukraynaya külli miqdarda vəsait, hərbi, maliyyə, kommersiya sərmayəsi qoydu. Ukrayna NATO-ya daxil olmağa can atırdı və hərbi alyansın bir hissəsi olmaq istəyirdi, Qərb isə Ukraynanı NATO-da görmək istəyirdi. Ona görə də Ukrayna ilə müharibə, eyni zamanda, NATO ilə qarşıdurmadır.

- Prezident Putin etiraf etdi ki, o, Ukraynada müharibəyə son qoymaq istəyir.

- Düşünürəm ki, Putin həqiqətən də bu müharibəni bitirmək istədi. Ancaq onun harada bitirmək istədiyini vacibdir. Moskva yaxınlığındakı Patriot parkındamı və ya başqa yerdəmi bitirmək istədi. Biza harada bitməli olduğunu demədi.

- Bəs siz nə düşünürsünüz?

- Düşünürəm ki, Bakıda görüşüb yaxşı şərab içəcəyik.

- Buyurun gəlin! Son olaraq soruşacağam- indi nə üzərində işləyirsiniz?

- Həmişə olduğu kimi, kitablar çap etdirirəm. Bilirsiniz, mən həyatımda 16 müharibədə olmuşam, o cümlədən Qarabağ müharibəsi. İndi isə Ukraynada döyüşən Rusiya kontingentindəki əsgərlərimiz üçün şeir yazıram.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

QƏZ

Ronaldo:

"Bu, bir valideynin çəkə biləcəyi ən böyük acıdır"

Futbolçu Messi ilə birlikdə dünyanın ən böyük futbolçusu kimi tanınan, "Manchester United" forması geyinən Kristiano Ronaldo bu dəfə qırdığı rekordla deyil, yaşadığı acı xəbərlə gündəmə gəlib. SiA-nın xarici mətbuata əsasən verdiyi məlumatlara görə, portuqaliyalı dünya ulduzu Ronaldo yeni doğulan oğlunun öldüyünü

"İnstaqram" hesabından verdiyi acı xəbər də o, yeni doğulan ekizlərindən birinin dünyasını dəyişdiyini paylaşmış. Ronaldo açıqlamasında "Bu, bir valideynin çəkə biləcəyi ən böyük acıdır. Qızımın dünyaya gəlməsi indi bizə bir az da olsa güc, ümid və xoşbəxtlik verir. Əziz oğlum, sən bizim mələyimizsən. Biz həmişə səni seveceyik" deyib.

Qeyd edək ki, Ronaldo 28 oktyabr 2021-ci il tarixində paylaşım edərək Georgina Rodriguez ilə ekiz uşaq sahibi olacağını açıqlamışdı. 2010-cu ildə ilk dəfə ata olan Ronaldonun 2 qız və 2 oğlan olmaqla 4 övladı var. Onun 4 uşağından 3-ü daşıyıcı anadan dünyaya gəlib.

Günay İsmayilli

Körpələr neçə saat yatmalıdır

Yeni doğulmuş körpələrdə gecələr oyanma halı normaldır. Bu, onları ani körpə ölümü sindromundan (SIDS) da qoruyur. Alimlərin fik-

rincə 12 saatlıq yuxu rejimi körpələr üçün qızıl standart hesab olunmamalıdır.

Bütün yorğun valideynlər gecə körpələrinin yuxuya gedəcəkləri anı səbirsiz-

liklə gözləyirlər.

Körpələrin az yatması ilə

bağlı ilk elmi məsləhətlər 1897-ci ildə

dərc edilib. Rusiyalı professor

yuxu haqqında Londonun "Contemporary Science Series" jurnalında körpələrin sutka ərzində 22 saat yatmalı olduğunu qeyd edib. Sonrakı yüz ildə bu müddət nisbətən qısaldılsa da, məsləhət görülən yuxu saatları körpələrin faktiki rejimindən təxminən 37 dəqiqə çox olub və onilliklər boyu valideynlərdə narahatlıq hissi yaradıb.

BBC-nin xəbərində deyilir ki, ekspertlər yuxunun körpələr və azyaşlılar üçün çox vacib olmasında həmfikirdirlər.

London Goldsmiths Universitetinin

yuxu psixologiyası professoru və "İstirahət: yuxu haqqında elm" ("Nodding Off: The Science of Sleep") kitabının müəllifi Alice Gregory deyir ki, "Böyüklərdə olduğu kimi, körpələrdə də yuxu rejimi fərqlidir".

Gregory qeyd edir ki, "ABŞ Milli Yuxu Fondu üç aylığına qədər olan körpənin 24 saat ərzində minimum 11, maksimum 19 saat olmaqla yatmasını tövsiyə edir. Amerikanın Yuxu Tibb Akademiyası isə dörd aydan kiçik körpələr üçün heç bir tövsiyə vermir. Bu təşkilatlardan heç biri gündüz və gecə yuxusunun dövrü ilə bağlı konkret tövsiyələr səsləndirmir".

ABŞ-in Nyu-Meksiko ştatında müəllim Kerri və loqoped Rita Alter öz ətraflarında sakit, sevgi dolu cütlük kimi tanınırdı. SiA xarici mətbuata istinadən xəbər verir ki, onların yaratdığı imic 2017-ci ildə Ritanın ölümü ilə məhv oldu. Kerri 2012-ci ildə vəfat edib. Ritanın ölümü ilə boş qalan evlərindəki qiymətli əşyaları yoxlamaq üçün qardaşı oğlu antikvar satıcısına zəng edib.

150 milyon dollarlıq oğurluq rəsm tapılıb

Antikvar mütəxəssisi David Van Auker yataq otağında tanış bir rəsm əsərinə rast gəlib. Bu, holland rəssamı Villem de Kooninğin "Qadın-Oçer" əsəri idi. O, bunun replika olduğunu düşünüb. Çünki

150 milyon dollarlıq orijinal tablo 1985-ci ildə oğurlanıb. Antikvar satıcı, satın alınan artefaktın nümayiş olunduğu Arizona İncəsənət Muzeyinin kuratoruna məlumat verib. FTB işə qarışdı. Çünki 1985-ci

ildə bir bayram günündə rəsm iki nəfər tərəfindən oğurlandıqdan sonra bir daha tapılmayıb. Qadın mühafizəçisinin diqqətini yayındırıb,

kişi isə bıçaqla kətinə çərçivədən kəsib. Bu həll olmayan soyğunçuluq FTB-nin "Ən vacib 10 cinayət" siyahısında idi. FTB artefaktı muzeyə təhvil verib. Səlahiyyətli-lər, cütlüyün həmin günə qədər işi evdə saxlamasına və satmağa cəhd etməməsinə tövsiyə edilib.

Ləman Əlizadə

Türkiyə Koronavirus Elmi Qərargahı tibbi maskalardan istifadə tələbi və karantin rejiminin ləğv edilməsi məsələlərini müzakirə etmək üçün sabah toplanacaq. SiA-nın TurkicWorld-a istinadən məlumatına görə, qərargahda bütün qapalı məkanlarda tibbi maskalardan istifadə məcburiyyətinin aradan qaldırılması məsələsinə də toxunulacaq. Bununla yanaşı, karantin rejimi müddətinin ləğv edilməsi məsələsinin də müzakirə olunaçağı gözlənilir.

Türkiyədə karantin rejimi ləğv edilir

ELAN

Musayeva Leyla Vilayət qızının adına verilmiş (VÖEN 1405509462) "Kassa mədaxil orderi" (Seriya ƏXZ/2 N 245901-dən 246000) itdiyi üçün etibarsız hesab edilsin.

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov küçəsi, 66.
Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet bazar və bazar ertəsindən başqa hər gün nəşr olunur

Tiraj: 3220